Proeve van liederen en gezangen voor den openbaaren godsdienst

Hieronymus van Alphen

bron
Hieronymus van Alphen, *Proeve van liederen en gezangen voor den openbaaren godsdienst*. J. Thierrij en C. Mensing, Den Haag 1802 (tweede druk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/alph002proe02_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

[Eerste stuk]

Berigt.

Schoon het mogelijk thands het oogenblik nog niet zij, om aan de hervormde Kerk in Nederland liederen en gezangen voor den openbaaren Godsdienst, op eene geregelde en voldoende wijze, te kunnen bezorgen; neemt dit egter niet weg, dat het van veel nut is, vooraf eenigen voorraad te vergaderen en op te leggen; ten einde, uit den overvloed, welke voorhanden zal zijn, ten tijde als zulks gevoeglijker dan nu geschieden kan, door geschikte beoordeelaars eene keuze te laten doen van zulke liederen en gezangen, welke het meest geschikt bevonden worden, voor de onderscheidene gemeenten in ons vaderland. Zal tog zulk eene keuze wel uitvallen, daar alles, gelijk men zegt, geen timmerhout is, dan moet er overvloed zijn; opdat zij, die de gaven des onderscheids bezitten, om zulk eene keuze, menschkundig, poëtisch en godsdienstig, wel te doen, door gebrek niet verlegen staan; wanneer zij zulk een gebouw willen oprigten. Het is goed, dat David verzamele, opdat Salomo de handen des te ruimer, onder het bouwen, hebbe. Beide zijn den Heere des Tempels welgevallig.

Deze gedagte gaf mij aanleiding en lust, om mijne kragten in dit vak te beproeren; en ik ben daarin, in

zo verre, geslaagd, dat ik mij in staat bevinde, om eene kleine proeve aan mijne hervormde mede-Christenen aan te bieden. Mijn voornemen is, zo God wil, dezelve te vervolgen; vooral, wanneer ik bemerke, dat mijn smaak en wijze van digterlijke bewerking niet ongevallig zijn. Ook verwagt ik, dat andere digters mij, in deze proefneming, zullen volgen.

Ik zegge thands van deze digtstukjens niets meer. Zij zijn, in allen gevalle, tot stigting. Bij eene volgende gelegenheid zal ik mogelijk deze en gene aanmerkingen mededeelen over deze soort van poëzij; gelijk ook over de beste wijze, om, naar mijn inzien, in de beoefening derzelve, den egten toon te treffen, smaak en genie te vereenigen; en zo, in dien arbeid, ook in ons land, voorspoedig te zijn; ter eere van Hem, die onder de lofzangen Israïls woonen wil.

's Hage den 18 *November* MDCCCI.

I.
Een lied. *Wijze*, Ps. XXXVIII. of LXI.

Jesus is mijn Heer en Koning,
Die m' een woning
In zijns Vaders huis bereidt.
Wat mij hier ook moog ontbreken,
In die streeken
Wagt mij rust en zaligheid.

Hoe verlangen mijne nieren
't Feest te vieren,
Waar geloof wijkt voor genot.
Waar zig veelen, na hun strijden,
Reeds verblijden
In hun Heiland en hun God.

Zonde, zwakheid, angst en zorgen
Voor den morgen
Van den dag die nog niet is,
Mogen aan mijn blijdschap knagen;
't Licht zal dagen
Midden uit de duisternis.

Mijn verwagting zal niet wijken,
Niet bezwijken.
'k Sta op eene rots gegrond.
Jesus heeft mijn naam ten leven
Opgeschreven;
HIJ, die nooit beloften schond!

Dit geeft moed en lust en kragten,
Om te wagten,
Tot mijn proeftijd is vervuld;
Voltehouden in het strijden;
En in 't lijden
Hoop te hegten aan geduld.

Zwakheid zal mij niet beletten,
Uittezetten
Het talent van mijnen Heer.
Door te strijden zal ik leeren
Triomfeeren,
Mij tot heil, en Hem tot eer.

Jesus zal geringe kragten
Niet veragten.
Is een penning slegts mijn deel;
Rijkdom maakt geen gift verheven;
Weduws geven,
Door geloove, goed en veel.

Als gevaaren mij omringen,
Wil ik zingen
Van genade, trouw en magt.
Zelfs in onbewoonde streeken
Vloeien beeken;
Lichten starren nagt op nagt.

Dat mijn ziel met woord en daden,
Op haar paden,
Zig dan gandsch aan Hem gewenn'!
Laat, vooral, mijn laatste dagen
Blijken dragen,
Dat ik Jesus eigen ben.

II. Een lied. *Wijze*, Ps. I.

Mijn ziel verlangt, om wel bij God te staan;
En, als een kind, aan 's Vaders hand te gaan;
Geen vijand, geen verdriet, geen smaad te vreezen:
Daar tog het eind van alles wel zal wezen.
God wil, dat kruis ons reinige van 't kwaad;
Maar zorgt, dat zijn genaê ons nooit verlaat.

Laat ijdelheid, noch leugen, noch geweld,
Noch iets, waarop de mensch vertrouwen stelt,
Mij aan die wijze en vaste hand ontrukken;
Of, moedeloos, mij voor verdriet doen bukken.
Weest Gij, o Heer! mijn hoog vertrek, mijn schild;
Waarop, wat mij belaagt, zijn pijlen spilt.

'k Ben arm en zwak; Gij Heer zijt rijk en sterk!
Voleindig tog in mij 't begonnen werk,
Tot op den dag van Hem, die op de wolken
Verschijnen zal voor 't oog der aardsche volken.
Uw heerlijkheid vertoon zig zo in mij,
Dat ik dan aan zijn kroon een paerel zij!

Mijn wensch is groot: maar stijgt zij niet tot U?
Mijn bede is stout; maar zij ook nadert U,
Die gaarne hoort, dat wij met moed begeeren,
Waar door wij 't meest als Vader, U, vereeren;
Waar door uw liefd' en wijsheid, trouw en magt,
Het meest in ons, als zondaars, wordt volbragt.

III.
Een lied der beproevinge. *Wijze*, Ps. XXIV.

Hoe durft mijn dorre ziel voor God
Verschijnen, om in 't blij genot
Van zijne vrienden weêr te deelen?
Ik heb geen kleed, dat mij bedekt;
Geen mantel, die tot sieraad strekt;
Mijn schuld is zwaar; mijn vlekken veelen.

Wie leidt mij naar de bruiloftzaal?
Wie plaatst' mij daar aan 't avondmaal?
Misvormd, bezoedeld, vol gebreken,
Durf ik mijn oog niet opwaard slaan;
Maar zou veroordeeld rugwaard gaan,
Zo 'k zelf mijn vonnis uit moest spreken.

Maar, o! dit vergt de Gastheer niet!
Hoe scherp zijn oog mijn schande ziet,
Hij roept mij tog om toetetreden.
Hij houdt in zijne hand het kleed,
Dat Hem behaagt, mij siert, gereed;
En wijst m' een plaats aan bij zijn leden.

Hoe snood ik dan mij zelf erken,
'k Wil zo verschijnen als ik ben;
En niets, ja niets, voor Hem verbloemen:
Maar liggend midden in den dood,
Omhelze ik Hem, zo goed als groot.
'k Zal, op zijn woord, hem Heiland noemen.

Ik neem, wat Hij mij geeft, slegts aan;
En moet ik dan de laatste staan,
't Is eers genoeg, de zijn' te weezen.
Hij geeft zijn brood en wijn om niet;
Wie van zig af, maar op Hem ziet,
Ontvangt geen straf, en wordt geneezen.

Ik treê dan arm en blind en naakt
Tot Hem, die rijk en zalig maakt.
Geen eigen wierook kan Hem eeren.
Zijn hand wijst vreemde vlammen af;
Maar varren, die zijn rijkdom gaf,
Zal 't heilig altaar gandsch verteeren.

IV.
Gezang bij de bediening des Avondmaals.

Eerste zang. *Wijze*, Ps. LI.

Hef u, mijn ziel! eerbiedig, hemelwaard!
Daar leeft de Vorst, wiens doodfeest gij zult vieren.
Laat ootmoed, laat geloof uw hart versieren:
Dan wordt uw rouw met stille vreugd gepaard.
Bewonder Hem, die zijn verborgenheid
Aan 's menschenkroost genadig wil ontdekken;
Die zijnen disch niet slegts voor u bereidt;
Maar z' allen wil, door liefde, tot zig trekken.

Zeg niet; ‘Voor mij?... Hoe zwaar heb ik misdaan!’
Wendt van U zelf, en naar zijn kruis uw oogen!
Gij, schuld geheel! Hij, louter mededogen!
Hij zit aan zijnen disch met zondaars aan.
Laat slegts die schuld uw rusteloos gemoed
Tot meer geloof en sterker liefde dringen;
Dan wordt uw ziel met hemel-brood gevoed;
En reine vreugd zal U met kragt omringen.

Tweede zang. *Wijze*, Ps. CXXXVIII.

Na het voorgebed.

Verhoogde Heiland! trek ons hart
Uit vrees en smart
Tot U naar boven!
Wij willen, door uw Geest geleid,
In nedrigheid
Uw woord gelooven.
De waarheid straal' ons helder aan!
Leer ons verstaan,
Wat Gij zult schenken;
En doe ons saam, bij Godlijk licht.
Naar lust en pligt,
Uw dood gedenken.

Derde zang. *Wijze*, Ps. LI.

Na het lezen des formuliers, *terwijl men zig gereed maakt*.

Sta op en treedt vol moed eerbiedig toe!
De gastheer is uw vriend! zijn milde handen
Zijn vol van spijs! o zie zijn liefde branden!
Hij noodt!.. Hij roept! 't ontfermen nimmer moe!...
Daar ligt in brood het vleesch van mijnen Heer;
Daar stroomt in wijn het bloed van mijn Geliefden.
Hier ben ik, mijn Verlosser! wien weleer,
Op Golgotha, mijn schuld en afval griefden.

Ik neem, geloof, en val aanbiddend neêr.
Wat zal uw kind tot zulk een weldaad zeggen?
Het kan zig slegts voor uwe voeten leggen.
Gij kent uw knegt! Hij heeft geen woorden meer.
Geeft gij u zelf aan mij; ik mij aan U!
Volbreng in mij den wensch van uw vermogen!
Zo sterve ik steeds; en leve alleen, om U,
In leed en vreugd, als Redder te verhoogen.

Vierde zang. *Wijze*, Ps. XLII.

De Gemeente, *gedurende het aanzitten van sommigen*.

Hier wordt brood met vreugd gegeten;
Drinkt men wijn van goeder hart;

Hier drupt balsem op 't geweten;
Hier vergeet men angst en smart;
Hier vlegt liefde hart en hand,
Om, vereend, naar 't vaderland,
In de hoop op 't eeuwig leven,
Onvermoeid en blij te streven.

Jesus wandelt hier in 't midden
Van zijn lieve vriendenschaar.
d'Englen staaren, en aanbidden
't Groot geheim van 't zoenaltaar.
't Stil geloof stijgt van beneên,
Door de wolken, troonwaard heen;
Ziet van ver de stroomen vloeien,
Die het Paradijs besproeien.

Vijfde zang. *Wijze*, Ps. CIII.

Na de Bediening.

Gij hebt, mijn ziel! aan Jesus disch gezeten;
Den wijn gesmaakt; van 't hemelsch brood gegeten;
Gij werdt vervuld met spijs en vrolijkheid.
Nu hart en mond voor God en mensch ontsloten!
Heft dan te saam, verzaadde dischgenooten!
Een lofzang aan tot roem der Majesteit.

o God van heil! Gij hebt ons veel vergeven.
In Jesus dood gaf ons uw liefde 't leven.
't Bezoedeld kleed werd zuiver door zijn bloed.
Wij staan voor U met dankbaarheid en vreugde;
En roemen in de hoop, die ons verheugde,
Met nieuwe kragt door wijn en brood gevoed.

Die kragt, uw vrij geschenk, zij U geheiligd!
Om, door 't geloof, in uwe kragt, beveiligd,
Een blijk te zijn, wat Jesus dood vermag.
Dan zullen wij, als broeders, samen woonen;
Zijn heilig beeld in ons gedrag vertoonen;
En kinderlijk U lieven met ontzag.

Genaakt de tijd, dat onze ziel, ontbonden
Uit haare hut, dien schuilhoek aller zonden,
Geen plaats meer vindt in deze bruilofts-zaal:
Ach! geef ons dan, in zaliger landouwen,
Uw aanschijn in geregtigheid t' aanschouwen,
Bij 't lied des Lams, aan 't hemelsch Avondmaal.

V.
Een lied. *Wijze*, Ps. CXVI.

'k Heb Jesus lief! Hij is mijn licht en kragt.
Waar heen ik mij in angst en droefheid wende,
'k Vind nergens blijvend heil voor mijn ellende;
Bij Hem alleen blijft eeuwig licht en kragt.

'k Heb Jesus lief! Hij heeft het al volbragt.
Geen Sinaï kan met zijn vloek ons treffen.
Wij mogen 't oog vrijmoedig opwaard heffen;
Op Golgotha werdt Horebs eisch volbragt.

'k Heb Jesus lief. Hij heeft mijn schuld geboet.
'k Lees aan zijn kruis de kwijtbrief voor mijn zonden.
Hij sprak mij vrij; Hij heeft mijn zak ontbonden;
Nu rijst er vreugd in mijn verruimd gemoed.

'k Heb Jesus lief! Met een verwijderd hart
Zal ik zijn naam ook op mijn voorhoofd dragen.
Zijn doel, zijn wil, is ook mijn welbehagen;
Zijn afkeer mijn verdriet; zijn leed mijn smart.

'k Heb Jesus lief! Hij reinigt mijne ziel,
Door woord en geest, van rimpelen en vlekken,
Die Hem tot smart, en mij tot schande strekken;
Door liefde leeft en groeit en bloeit mijn ziel.

'k Heb Jesus lief! Hij leidt mij langs het pad
Der deugd, en stiert mijn kinderlijke schreden.
Hij ziet vooruit het wanklen mijner treden:
En, eer ik val, heeft Hij mijn hand gevat.

'k Heb Jesus lief! Hij zal mij door zijn raad
Geleiden tot den laatsten mijner dagen.
Dan wordt mijn ziel in Abrams schoot gedragen;
Verlost van zond' en vrees, verdriet en smaad.

'k Heb Jesus lief! De blijde dag genaakt,
Waarop Hij 't, voor, en in mij, zal volenden.
't Gewormte moog in 't graf mijn ligchaam schenden,
Zijn almagt is 't, die zelfs mijn stof bewaakt.

Hebt Jesus lief! o menschdom! nadert vrij!
Knielt met ontzag en liefde voor dien EENEN!
Laat dankbaarheid aan zijne voeten weenen!
Ach! wie verdient die traanen zo als Hij?

VI.
Openb. V. 12, 13. Het lied des Lams. *Wijze*, Ps. LXV.

Aanbiddend knielen wij te samen,
   o Jesus! voor u neêr.
Ons hart en mond zegt, juichend, Amen!
   't Geslagte Lam zij eer!
Gij hebt ons Gode vrijgelaten;
   Een priesterlijke hoed
Versiert uw vorstlijke onderzaten;
   Hun zegel is uw bloed.

Wij zullen eeuwig U verhogen!
   U zij de majesteit,
De wijsheid, rijkdom, d' eer, 't vermogen,
   De dank, in eeuwigheid!
Beneden, boven, paar zig samen
   Al wat uw grootheid ziet!
Al 't schepsel zeg, aanbiddend, Amen!
   Op 't nieuw verlossingslied.

VII.
Een lied. *Wijze*, Ps. C.

Met ootmoed zij mijn ziel bekleed
Voor God en mensch, in vreugd en leed!
Dit sieraad past mij overal,
Waar ik mijn voeten zetten zal.

In voorspoed blijv' ik steeds een kind,
Dat zig bevreesd en zwak bevindt;
En diep gevoelt, dat slegts een man
Op gladde baanen loopen kan.

In voorspoed houdt mij ootmoed vrij
Van overmoed en hoovaardij;
Beveiligt voor een valschen tred,
Die, dagen lang, de reis belet.

Die volgen wil, waar Jesus gaat;
Die niet verlangt, wat Jesus haat;
Wie dragen wil, wat God gebiedt;
Die steun' op eigen kragten niet!

Die God tot zijnen vriend begeert;
En gaarne hemelwijsheid leert;
Die luistren wil naar Jesus stem;
Verloogchen' zig, en volge Hem!

In druk maakt ootmoed lasten ligt,
Waarvoor de hoogmoed beeft en zwigt;
Hij kromt eerbiedig onder 't juk
Den stijven nek in langen druk.

Hij mort niet, als zig God verbergt,
Terwijl de vijand hoont en tergt;
En vraagt niet, trots op zijn waardij,
Of dit ook Vaderliefde zij.

Hij roept nog, Vader! als in 't leed
Niet slegts een traan, maar bloed of zweet,
Op het verbleekt en bang gelaat,
Met zwarte druppels, gloeiend staat.

De gaven, die ons Jesus biedt,
Neemt ootmoed willig aan om niet.
Hij weet, dat God, op prijs of geld,
Zijn gunst en vriendschap nimmer stelt.

Als ootmoed Gods belofte hoort,
Dan zegt hij, amen! op dat woord;
En peinst niet, of men 't waardig is,
Maar hoort, gelooft, en krijgt gewis.

Ons hart, dat meer den hoogmoed kent,
Dan zig aan nedrigheid gewent,
Vlugt heen naar Hem, die ootmoed leert,
En door vertrouwen wordt vereerd.

Wij brengen onze schuld voor Hem;
En roepen, met een kinderstem:
Scheld, Vader! onzen hoogmoed kwijt,
Om Jesus ootmoed t' allen tijd.

Ontwortel, Vader! deze plant!
Zij is geen spruite van uw hand.
Maar voeg dan nog die gunst daarbij,
Dat ootmoed in ons bloeiend zij.

VIII.
Een Lied. *Wijze*, Ps. XXV.

Menschen! wilt gij banden slaken,
Die u boeien aan 't verdriet;
Laat u vrij door Jesus maken,
En verdenkt zijn liefde niet.
Draag u eeuwig op aan Hem!
Hem gelooven, Hem vertrouwen,
Luistren naar zijn herderstem,
Is, zijn huis op rotsen bouwen.

Ongeloof kan nooit Hem eeren;
't Sloeg Hem voormaals aan het hout.
Wie kan wijsheid van Hem leeren,
Die als leeraar Hem mistrouwt.
Met berustend toeverzigt,
Dankbaar zig aan Hem verbinden,
Doet in donkerheid ons 't licht,
In gevaar een schuilplaats vinden.

Ongeloof bedekt geen zonden;
Het vertreedt zijn dierbaar bloed.
Ongeloof geneest geen wonden;
Wekt geen liefde; houdt geen moed.
Ongeloof heeft op zijn pad
Angst en zorg tot reisgenooten;
Beeft op 't vallen van een blad;
Houdt de voorraadschuur gesloten.

Laat ons ruim van Jesus denken;
Van zijn liefde, trouw en magt.
Groote dingen zal Hij schenken
Dien die veel van Hem verwagt.
Niemand vroeg het eerst naar Hem;
Zijne liefde moet ons dringen;
Die hem lief heeft, kent zijn stem;
En verzelt zijn lievelingen.

Christen! wilt gij heilig wezen?
't Is alleen, door zijne kragt,
Dat men leert den Vader vreezen;
En uit liefde deugd betragt.

't Euangelie leert geheel
Uit, en door, en tot Hem leven.
Nooit vertrouwt men Hem te veel;
Boven denken kan Hij geven.

Wil Hem door vertrouwen eeren!
Sla het ongeloof aan 't kruis!
Laat Hem onbepaald regeeren,
Als de Zoon in 's Vaders huis.
Hoe gij meer zijn rijkdom ziet,
Des te sterker zij 't verlangen;
Vraagt tog veel! maar denk: om niet
Moet ik vragen en ontvangen.

Laat ons ruim van Jesus denken!
Niemand hou' zijn trouw verdagt:
Boven bidden zal Hij schenken
Hem die alles van Hem wagt.
Die hem lief heeft, vraagt naar Hem;
En verzelt zijn lievelingen.
Die Hem lief heeft, kent zijn stem;
Leert van 's Vaders liefde zingen.

Ongeloof bedekt geen zonden;
't Wil niet rein zijn door zijn bloed.
Ongeloof geneest geen wonden,
Kwijnt en sterft bij overvloed.
't Euangelie leert geheel
Van genade-gaven leven.
Vraagt om niet! al vraagt gij veel,
Meer en beter zal Hij geven.

Christen! wilt gij heilig wezen?
Sla eerst ongeloof aan 't kruis.
Leer tog blij den Vader vreezen!
En gij reist voorspoedig t'huis.
Hoe gij meer zijn liefde ziet,
Hoe gij meer Hem aan zult hangen.
Alles geeft Hij u om niet.
Ja, gelooven is ontvangen.

IX.
De schepping.
Een psalm, een lied op den sabbathdag. *Wijze*, Ps. XXXVI.

Hoe blink uw Majesteit alom,
In 't onbegrensde heiligdom
  Der schepping, eeuwig Koning!
Straalt ons bij nacht de hemel aan,
Dan zien wij maan en sterren staan,
  Als wagters voor uw wooning.
Ontsluit de zon ons oog bij dag;
Zij leert ons vrolijk, met ontzag,
  In haar uw licht aanschouwen.
Zij is de spiegel, die ons 't beeld
Van uwe volheid mededeelt,
  En uitlokt tot vertrouwen.

Bij 's waerelds aanvang sprak uw mond:
Het licht zij daar! en 't was terstond.
De treurigheid kreeg luister.
Zo zal eens 't heil, ons toegezeid,
Op uw bevel, met majesteit,
Verrijzen uit het duister.
Laat, Heer! uw licht zijn zagten gloed,
In ons verkleumd en stug gemoed,
Door levenwekking toonen!
Dan zal ons hart, dat u verwagt,
In 't licht uws aanschijns, ook bij nagt,
Getroost en zeker woonen.

In mensch en dier, in bloem en kruid,
Blinkt wijsheid en vermogen uit;
Uit liefde schept gij leven.
Aan 't schepsel reikt gij voedsel toe;
En nimmer ledig, nimmer moê,
Stelt gij uw eer in geven.
Dit zegt de mond van 't grootsch heel-al,
Van zee en woud, van berg en dal.
De stemmen vloeien samen.
Zij roepen luide: wordt verlicht!
En zeg, o mensch! met toeverzigt,
Op Gods beloften, Amen!

Ja, Amen! Groote Schepper, Gij
Hebt door uw Zoon de heerschappij
   Der zond' in ons verbroken.
Ja, Amen, trouwe Vader! ja,
W' omhelzen plegtig uw genaê;
   Onz' offers zullen rooken.
De dauw van een vernieuwde jeugd
Vloeit vrugtbaar in hervatte vreugd;
   En zal u niet mishagen.
Als nieuw geschapen, staan wij daar.
Om ons, voor 't heilig zoen-altaar,
   U eeuwig op te dragen,

Zo krijgt de schepping nieuwe glans
Voor ons, die nu, aan 's hemels trans,
   De wooningen aanschouwen
Van Hem, die schuld om niet vergeeft;
En daar als onze Vader leeft;
   Aan wien w'ons lot betrouwen.
Nu zoekt ons helder oog alom,
Om Jesus in dat heiligdom,
   Maar door 't geloof, te vinden.
Tot Hij ons zelf, in heerlijkheid,
Door 's hemels ruime velden leidt,
   Als zijn verhoogde vrinden.

Ja in de doornen van verdriet
Miskennen wij den Vader niet.
   De distel tiert op aarde.
Dit Achor heeft, zo lang het staat,
Ontluisterd door het zonden-kwaad,
   Voor ons geen kinder-waarde.
De hoop alleen, ons toegezegd,
Datz' als een schat is weggelegd,
   Leert ons den tijd verbeiden,
Tot zij, gereinigd door de vlam,
Die aan het kruis haar kragt bekwam,
   Zal nieuwen glans verspreiden.

o Rijke, vrolijke natuur!
Doe ons uw schoonheid, uur op uur,
   Vollediger bevatten!
Hoe meer gij ons den Schepper toont;
Met wijsheid onze vlijt bekroont;
   Hoe hoger wij U schatten.
Een zoon beschouwt zijns vaders magt,
Zijn wijsheid, liefd' en stille pragt,
   Met oogen nooit verzadigd.
Hoe scherp beluistert hij die stem,
Die van zijn vader spreekt tot Hem;
   Zijn roem en eer verdadigt.

Als wij in stroom of waterval,
In zee, in stormen, rots of dal,
   Zijn majesteit bewondren.
Dan zwelt een traan in 't kinderoog;
Ja moedig hooren wij omhoog,
   Den God der eere dondren.
Verschijnt Hij zo, die ons behoedt,
Maar elken vijand vlugten doet,
   Als golven voor de winden;
Dan zien wij Hem, in wien w' in nood,
Ja in den strijd met hel en dood,
   Een rots der eeuwen vinden.

Vertoont de worm, de rups, de mier,
De vlieg, de mug, ja 't kleinste dier,
   Zijn wijz' en goede wetten;
Dan stremt ons onze kleinheid niet,
Om Hem de zorgen van 't verschiet
   Op rekening te zetten.
Maar, o! in Jesus zijn wij groot.
Hij, erfgenaam en troongenoot,
   Verhoogd' ons tot zijn leden.
Zou God, daar Hij zijn Zoon bemint,
Aan hen, die Hij in Christus vindt,
   Zijn rijkdom niet besteden?

Al wat de schepping goed en groot
Omvat in haren rijken schoot,
   Al wat men schoon kan noemen,
Kogt Jesus met zijn zweet en bloed;
Wij mogen, in zijn overvloed,
   Naar 't regt, als broeders, roemen.
Hij is ons tot geregtigheid;
Wij zullen, door zijn Geest geleid,
   Eens nevens Hem regeeren.
Dan zullen wij, in 's Vaders huis,
Ontheven van verdriet en kruis,
   In Hem den Schepper eeren.

Laat dan de glans van zon en maan
Bij 's waerelds avond ondergaan;
   Ons zal geen licht ontbreken.
Waar 't Lam de hemelsakkel is,
Daar zal eerst, zonder hindernis,
   De schepping zigtbaar spreken.
Dan zal natuur op ieder blad,
Dat zij op aard verzegeld had,
   Geheimen ons doen lezen.
Hier is de wijsgeer slegts een kind,
Maar die *hier* Jesus meest bemint,
   Zal *daar* de wijste weezen.

De schepping leidt ons, dag aan dag,
Tot reiner eerbied; meer ontzag;
  Meer ootmoed; meer verlangen.
Genade wijst den weg ons aan,
Om in 't vertrouwen vast te staan,
  Door Jesus aan te hangen.
o Heer! ontsluit ons hart en oor,
Dan dringen deze stemmen door;
  Doen hel en zonde zwijgen.
Dan spoort ons oog Gods gangen na;
Dan leert natuur, van Golgotha
  Ons Neboos kruin bestijgen.

X.
Een lied. *Wijze*, Ps. CXXXIV. of C.

Mijn geest verheugt zig, dat bij God
't Bestier is van mijn weg en lot;
Dat Hij mij vreugd of ongeval
Naar mijn behoefte zenden zal.

Hij, die mijn gandsch bestaan doorziet,
Houdt ook de schaal van mijn verdriet.
Zijn wijsheid weet, welk ongeneugt
Mij best bereidt voor hemelvreugd.

Hij, die zijn eigen weg wil gaan,
Ziet dwaal-licht soms voor starren aan;
En gaat hij op dat schijnsel door,
Dan dwaalt hij ligt van 't regte spoor.

God kent alleen het naaste pad,
Dat uitloopt op de hemelstad.
Hij weet, wanneer in ons gemoed
Een roos of dooren voordeel doet.

'k Neem dan vertrouwlijk, wat hij geeft;
Daar die verwagting in mij leeft,
Dat elke last, mij opgeleid,
Een bron zal zijn van zaligheid.

Ik wandel gaarne bij het licht
Van zijn vertroostend aangezigt.
'k Gevoel 't met vreugd, als zijne kragt
In mijne zwakheid wordt volbragt.

Maar is mijn ziel van licht beroofd;
Van vreugd ontledigd; afgesloofd;
Dan blijf ik zien, in dat gemis,
Op Hem, die licht en leven is.

Die dragen wil, en redden zal,
Wien nooit de wolf één schaap ontstal,
Heeft zijne liefd' en trouw verpand,
Voor onze komst in 't vaderland.

Waar ons geen schepsel helpt, helpt Hij;
Als alles vlugt, staat Hij nabij;
In rust en vreugd, in nood en strijd,
Blijft Hij dezelfde, t'allen tijd.

Als wij de doodsvallei betreên,
Laat ons de beste vriend alleen.
Maar Jesus draagt ons in zijn schoot,
Tot aan, en over, graf en dood.

Die tijd komt stil, maar zeker, aan,
Als ik mijn grafplaats in zal gaan.
Bereid u voor dien stond, man Geest!
Opdat ge dan niet ijdel vreest.

Maar ach! hoe houd' ik mij gereed?
'k Heb hals-sieraad noch staatsiekleed!
Hoe ga ik Jesus in 't gemoet,
En val Hem waardiglijk te voet?

In zijnen mantel ingehuld,
Heb ik een deksel voor mijn schuld;
En 't kleed van zijne heiligheid
Is mij tot sieraad toebereid.

Ach! niets van ons! maar 't al van Hem!
Zo komt men in Jerusalem!
Zo treedt men, nedrig-onbevreesd,
Gods tempel in, bij 't eeuwig feest.

XI.
Een lied op den sabbathdag. *Wijze*, Ps. XXI.

Op dezen dag, u toegewijd,
En ons ter rust beschooren,
Staan w' in uw tempelchooren,
Vermoeid van arbeid, leed en strijd,
En knielen, trouwe Heer!
Voor U in ootmoed neêr.

Gij, die 't heel-al hebt voordgebragt,
Hebt ons bestaan gegeven,
Om eeuwig U te leven.
Den Seraf draagt uw liefd' en magt;
Maar is de worm der aard
Zijn Schepper minder waard?

Hoe lagcht uw Vaderoog ons aan,
In duizend zegeningen,
Die daaglijks ons omringen!
Hoe dikwijls hebt G' ons welgedaan;
En, op ons stil gebed,
Gedragen of gered!

De hemel-Melchizedek staat
Bij U, voor al zijn leden,
Met offers en gebeden.
Zijn wierook, die nooit neêrwaard slaat,
Maar U geheel behaagt,
Verschaft ons, wat Hij vraagt.

Ja Hij, die heer des Sabbaths is,
Wil aan ons hoofd zig stellen,
Als wij uw lof vertellen.
Zo vieren w' in de wildernis,
Door Hem geleid, een feest,
In waarheid en in geest.

Het graf moest in den morgenstond
Zig op zijn wenk ontsluiten.
Geen lijfwagt kon dit stuiten.
En Hij, die hel en dood verslond,
Leeft eeuwig bij den troon,
Als Gods erkende Zoon.

In dezen Zoon gevoelt de mensch,
Op een vernederd' aarde,
Zig reeds in zijne waarde.
Door dezen Zoon, der volken wensch,
Ziet hij een blij verschiet,
En vreest zijn Rigter niet.

In Hem tog mag, wat zondaar heet,
U om vergeving vragen,
En naar volmaaktheid jagen.
Hij, die, bedolven onder 't leed,
Dien Zoon aanschouwt en kust,
Vindt lafenis en rust.

Wij geven, Jesus! in uw hand
(Wien kan men 't beter geven?)
Ons goed, onz' eer, ons leven.
Wij volgen U naar 't vaderland;
En zien van 't land der rust
De naderende kust.

Een watervloed, een woeste orkaan,
Moog' eikenboomen vellen;
Verwoestingen voorspellen;
't Zal nooit den pelgrim kwalijk gaan,
Dien Gij behoedt, geleidt,
En vormt voor d' eeuwigheid.

Noch vuur noch water scheurt de rots,
Door Jesus aangewezen
Aan zwakken, die Hem vreezen.
Zij staat, gelijk een heuvel Gods;
En draagt, wat immer viel,
De moedelooste ziel.

Wij vragen U geen aardschen schat,
Om ons in lust te baden.
Of zou ons kaf verzaden?
Stort Vader! ons, op 't enge pad
Des levens, kinderzin,
Met reinen ijver in.

Doe heden, Vader! in uw woord,
Verarmden, zwakken, blinden,
Den levensbalsem vinden!
Een ieder, die uw klanken hoort,
Laat af, van op de baan
Des levens stil te staan.

Geef, waar uw naamsgedagtenis
Gestigt werdt, rijken zegen!
Verzamel allerwegen,
Wat nog vervreemd van Christus is!
Tot Heiden, Jood en Moor,
Dring uwe roepstem door!

Zo koom uw rijk in volle kragt,
Om zig, in Oost en Westen,
Onwankelbaar te vesten!
Zo worde d' eer U toegebragt!
Zo word' uw troon-genoot,
In Noord en Zuiden, groot!

Laat zorgen dan, die zorgen wil,
Wij rusten in 't vertrouwen,
Dat Gij ons woord zult houen.
Blijft onrust dan de waereldspil,
Aan 't einde der woestijn
Zal 't eeuwig rustdag zijn.

XII.
De hemelvaart. Feestzang.

Eerste lied. *Wijze*, Ps. CX.

Hoe vrolijk groent de heuvel der olijven;
Een zagte glans omringt, als dauw, den top.
Neen!.. Jesus kan op aard niet lang meer blijven;
Daar treedt Hij al zijn peins- en bidplaats op.

De lieve schaar volgt, onbewust, zijn gangen.
Zijn oog is vreugd; zijn treden majesteit.
Nu rolt geen traan van weemoed langs zijn wangen;
Hij is verhoogd, eer hij van d' aarde scheidt.

Met wijsheid, vol gezag, geeft hij bevelen.
Het ademt liefd' en trouw, wat Hij gebiedt.
Zelfs Salem zal in zijn verhooging deelen;
Nog treft de vloek d' ontaarte bloedstad niet.

Hij leert, vermaant, vertroost, en zegent allen.
Al zeegnend stijgt hij op van lieverleê:
Zijn luister kiimt; 't gordijn zal spoedig vallen.
Daar is de wolk!.. Zij rijst... en voert Hem meê.

Hoe zalig is 't verheerlijkt op te vaaren,
Als werk en strijd op aard' is afgedaan.
Verlosser, stijg!.. geleidt Hem, onglen schaaren!
Ons hart is vreugd; al staat in 't oog een traan.

Laat nu 't geloof het vrolijk zien vervangen,
Getrouwe schaar! Uw leidsman blijft nabij.
De hemel moet Hem tot uw heil ontvangen.
De Trooster komt: weest in die hope blij!

Dronk Hij op weg uit dikberoerde beeken,
Toen Hij gebukt in bloed en tranen lag.
Nu zal Hij 't hoofd volkomen opwaard steken,
Bekleed met eer, en Goddelijk gezag.

Tweede lied. *Wijze*, Ps. XXXVI.

Triumf! Hallélujah! Triumf!
Ja, tot in eeuwigheid Triumf!
o Glorie aller dagen!
Hallélujah! Hallélujah!
Wij staan niet meer op Golgotha,
Maar bij den zegewagen,
Die onzen Vorst, met blij geschal,
Op englen-wieken, dragen zal,
Ver boven duizend zonnen;
Om met zijn bloed voor God te staan;
En zijnen vrienden voor te gaan,
Die loop en strijd begonnen.

Triumf! Hulléluja! Triumf!
Ja, tot in eeuwigheid Triumf!
   De strijd is afgestreden.
Staan dood en hel verbleekt van spijt,
De gandsche hemel is verblijd,
   Nu Hij zal binnen treden.
HIJ KOMT!.. zo roept de Seraf uit:
De Cherub slaat de hemel-luit.
   De Troonen knielen samen.
Elias, Enoch, Abraham,
En Mozes, knielen voor het Lam;
   En sluiten 't koor met AMEN!

Triumf! Hallélujah! Triumf!
Ja, tot in eeuwigheid Triumf!
   Daar scheurt de voorhang open.
De Rigter is geen wreeker meer;
Die wil, mag veilig op zijn Heer,
   Als op zijn Vader, hopen.
Snelt aan gij allen, wien de schuld
Het bevend hart met vrees vervult.
   Uw sterkte zij vertrouwen!
Berust in 't geen Hij heeft volbragt.
Die hier op Gods genade wagt,
   Zal eeuwig Hem aanschouwen.

Triumf! Hallélujah! Triumf!
Ja, tot in eeuwigheid Triumf!
   Is Jesus opgeheven;
Hij is en blijft Immanuël;
En als bedwinger van de hel,
   Geeft Hij ons 't eeuwig leven.
Hij, die gevangenen ontsluit,
Roept thands het jaar der vrijheid uit;
   Schenkt nooit verkregen gaven.
Hij, die ons in den hemel zet,
Heeft zond' en dood gekneusd, verplet,
   En in zijn graf begraven.

Nu rust Hij eeuwig, maar zijn rust
Is, heilig-bezig, rust en lust
   In hemelwerk te vinden.
Nooit zal zijn altaar ledig staan;
Hij bidt, en steekt steeds wierook aan
   Voor zijn verlegen vrinden.
Hij heerscht als hemelvorst alom;
Bestiert het eeuwig heiligdom;
   't Past alles op zijn wenken.
Wie God bemint, aanbidt den Zoon;
Ontvangt bevelen van zijn troon;
   En eert Hem met geschenken,

Triumf! Hallélujah! Triumf!
Ja, tot in eeuwigheid Triumf!
Nu is de Zoon gezeten,
Als Godmensch, aan Gods regtehand!
Nu is de hemel vaderland!
Dit mag verlossen heeten!
Nu drupt er olie, die 't gemoed
Van treurigen vertroosten moet,
In duizenden geslagten.
Millioenen zullen, Hem gewijd,
In druk beproefd, voleind in strijd,
Zijn toekomst, zalig, wagten.

Derde lied. *Wijze*, Ps. CXXIII.

Verloste schaar! die met een vrolijk lied,
Op den Verhoogden ziet;
Houdt eeuwig moed! berust met stil verlangen!
Het werk is aangevangen.
En wat op aard moog knellen of verblijden,
Zijn hand bevat uw tijden.
Hij komt, als 't werk in allen is volbragt,
Waarop de hemel wagt.

Houdt eeuwig moed!.. vertraagt niet! dient zijn raad!
En volgt Hem, waar Hij gaat.
Weest heilig, gelijk Hij! gedoogt geen banden
Om vrijgemaakte handen!
Laat in uw hart geen waereldliefde blaken,
Maar Jesus wooning maken!
Volbrengt uw loop met vreugd! zijt niet bedroefd,
Als U zijn hand beproeft.

Draagt willig 't kruis! ook Jesus ging van 't kruis
Gekroond naar 's Vaders huis.
Gij zijt het loon, voor 't geen Hij heeft geleden;
Uw strijd word' ook volstreden!
Hij leeft en bidt. Zijn liefderijk vermogen
Houdt steeds uw heil voor oogen.
Hij kan, en wil, en zal, uit angst en pijn,
Als God, uw redder zijn.

Vierde lied. *Wijze*, Ps. CXVIII.

Laat ons getroost den strijd beginnen,
In ons verhoogd en zalig hoofd!
Hun, die volhardend overwinnen,
Is zegepraal en eer beloofd.

De trotsche vijand boog vermete!
Op zijnen invloed, list en kragt.
De Vorst belagcht hem van zijn zetel;
Zendt blinden licht, en moeden kragt.

De waereld zij op ons verbolgen!
Die haar aanbidt, bekomt verdriet.
De hooge leidsman, dien wij volgen,
Verkreeg en zogt haar vriendschap niet.
Wij willen op genade drijven,
Gerust op Gods getuigenis;
Nabij ons Hoofd en Heiland blijven;
Ja, wandlen, waar nu Jesus is.

Verhoogde Jesus! ja, wij roemen
Op U, als onzen God en Heer!
Wilt gij ons, armen, broeders noemen;
Wij juichen om die gunst en eer.
Gij, trouwe Heiland! zult ons leiden
Door licht en duister, vuur en vloed.
Wij willen lijdsaam U verbeiden:
Uw toekomst maakt eens alles goed!

XIII.
Het kersfeest.

Eerste lied. *Wijze*, Ps. LXXXIV.

Getrouwe God! Gij hebt uw Zoon,
Den medeheerscher op uw troon,
Tot ons op aard in 't vleesch gezonden.
Onz' oogen zien uw eenig kind,
Van englen met ontzag bemind,
In schaamle doeken slegts gewonden.
Gedugte liefde! Ons tranend oog
Heft zig beschaamd tot U omhoog.

o Heer! die, 't geen Gij spreekt, vervult;
Gij blijft getrouw! Neen, onze schuld
Kon uw belofte niet vertragen.
Gij dagt en denkt aan uw Genaê;
Wij zeggen: amen! amen! ja,
God schept in menschen welbehagen.
God legt in onzen mond een lied;
Hij, die op zondaars nederziet.

Eerbiedig buigen w' onze knien,
Om in die kribbe neêr te zien;
En daar uw heerlijkheid t' aanschouwen.
Laat ons geloof nu, ongestoord,
In stillen ootmoed, op uw woord,
Dat nimmer feilt, geheel betrouwen.
Welzalig Hij, die al zijn kragt
Daartoe van dezen Zoon verwagt.

o Godlijk kind! wij zondaars staan,
En zien U met ontzetting aan:
Wij willen U als Koning eeren.
Ontvang de hulde van een kroost,
Dat, door uw blijde komst getroost,
Niet bukken zal voor vreemde heeren.
Welzalig hij, die daartoe kragt,
Van U, o Godlijk kind! verwagt.

Groei op, o voorgeteekend lam!
Groei op, o spruit uit Jesse's stam!
Neem toe in wijsheid en vermogen.
Volbreng het werk, U opgelegd!

Ontvang den loon, U toegezegd!
Wisch alle tranen uit onze oogen!
Welzalig, die reeds op U bouwt,
En dag aan dag U meer betrouwt.

Tweede lied. *Wijze*, Ps. XLII.

Jesus is op aard gekomen,
Om de volle Godsrivier
Onbedijkt te laten stroomen;
En te planten zijn banier.
Uit een stal van Bethlehem
Laat zig deeze blijde stem
Aan het zugtend menschdom hooren:
'UW VERLOSSER IS GEBOOREN!'

Uw Verlosser is gebooren
Uit een' onbevlekte maagd.
Eer en magt zijn Hem beschooren,
Die een vallend' aarde draagt.
Geen ellende, ja geen dood,
Is voor zijne magt te groot.
Hel en graf zal Hij verpletten,
Om de kroon U op te zetten.

Schooner dan de schoonste dagen
Is de Kersnagt voor de ziel,
Die, door 't wagten diep verslagen,
Moedeloos als nederviel.
Zulk een star schijnt in 't gemoed
Helder als de middag-gloed;
Doet, bij waar' Israëlieten,
Vreugde-tranen dankbaar vlieten.

Wijzen snellen uit het Oosten
Tot den koninglijken Zoon.
Zulkeen kind kan vorsten troosten,
Als zij knielen voor zijn troon.
Eeuwig zal Hij koning zijn;
En, als priester, brood en wijn,
Boven Aarons priester-schaaren.
Met den besten zegen paaren.

Laat de vijand Hem belagen;
Drijven uit zijn moederland;
Waar hij vlugt, zal God Hem dragen,
En bedekken met zijn hand.

Zelfs Egypte zal, in nood,
Hem verbergen in zijn schoot,
Tot Hij, onder Jacobs zoonen,
Kan in Galiléa woonen.

Eerlang zal er wijsheid vloeien
Van zijn lippen vol genaê.
Dorre velden zal besproeien
't Wonderkind van Efrata.
Grijze leeraars staan bedeesd,
Als Hij hun d' orakels leest;
Zullen Hem in 's tempels kooren
Met verbaasdheid zien en hooren.

Liefd' en magt zal Hem verzellen.
Waar Hij reizend heenen trekt,
Zal zijn mond ons heil voorspellen,
Dat geloof en liefde wekt.
Duivelen maakt Hij gedweê;
Armen deelt Hij rijkdom meê;
Kreuplen zal Hij voeten geven;
Blinden oogen; dooden 't leven.

Nu zal Jood en Griek en Heiden
Samen dienen éénen God.
Eén ontfermer zal hen leiden;
Eén zal wezen beider lot.
Wie op den Verlosser ziet,
Zingt hetzelfde zegelied;
Zal, met saamgevoegde handen,
Voor Jehovah wierook branden.

Zalig zij, die Hem verwagten;
Willig dienenzijnen raad.
Jacobs kroost! wie Hem veragten,
Eert gij Hem als Davids zaad!
Maar, helaas! o vergezigt,
Daar 't gevoelig hart voor zwigt:
Zult gij dezen Zoon versmaden?
's Vaders gramschap op u laden?

Maar wat zou ik angstig vreezen!
Wat dit wonderkind ook treft,
Zulk een Koning zal Hij wezen,
Daar zig 't menschdom op verheft.

Eeuwig zal Hij priester zijn,
Rijk van olie, brood en wijn;
Eeuwig blijft het menschdom hooren:
UW VERLOSSER IS GEBOOREN!

XIV.
Een lied. *Wijze*, Ps. XLVII.

Neen! ik leef niet meer!
Draag niet, als weleer,
Vrugten aan den dood:
Koester in mijn schoot
Nu geen adderslang,
Die mij 't leven bang,
En, als 't graf genaakt,
Mij wanhoopend maakt.
'k Juich dan in 't geluk,
Dat mij 't knellend juk,
Met den slaafschen band,
Viel van hals en hand.

Neen! ik leef niet meer!
Jesus is mijn Heer!
Jesus maakt mij vrij!
Jesus leeft in mij!
Eeuwig zij geloofd
Mijn gezegend hoofd!
Eere zij den held,
Die mijn vijand velt!
Die nu Gode leeft;
Mij het leven geeft;
En, wat mij belaagt,
Mij almagtig draagt.

Langsaam.

Zonder Hem, helaas!
Bleef ik, wormenaas,
Walgelijk voor God;
Waardig straf en spot;
Slegts een sterveling,
Wien vernietiging,
Bij 't gevoel der pijn,
Zou een weldaad zijn.
't Vonnis van den dood
Ligt tog in mijn schoot;
Daar mij schuld en smet
Moed en vreugd belet.

Schielijk.

Eer zij dan den held,
Die mij heil voorspelt.
Hij, ja hij alleen,
Wisselt mijn geween,
Zugten en verdriet,
Met een vrolijk lied.
Duurgekogte ziel!
Loof, aanbid en kniel
Onbekommerd neêr!
Leef ik dan niet meer,
Alles roept in mij:
Jesus! Leef in mij.

Langsaam.

Ach! mijn oude mensch,
Dien ik vaak verwensch,
Die Achitofel,
Kweekeling der hel,
Blijft mijn reisgenoot
Tot aan graf en dood.
'k Lees op zijn gelaat
Wrevel met verraad.
't Knagen aan mijn rust
Blijft zijn werk en lust.
Hoe ik hem bestrij,
Dreigt, beloert hij mij.

Schielijk.

Juich, mijn ziel! den Heer.
Neen, ik leef niet meer.
Jesus leeft in mij;
Eeuwig blijf ik vrij.
In dien held behaal
Ik de zegepraal.
Moedig op zijn magt,
Vrolijk in zijn kragt,
Reize ik naar mijn graf;
Leg mijn ligchaam af;
En beveel mijn lot
Eeuwig aan mijn God.

XV.
Een psalm, een lied der lente. *Wijze*, Ps. CXXI.

De lente roept, door bloem en kruid,
Ons toe: brengt uwen Heer,
Met blijdschap, dank en eer!
Daar Hij op nieuw den grond ontsluit;
En aan een zondig' aarde
Getrouw 't verbond bewaarde.

Zijn gunst had Noach toegezegd,
En bragt den regenboog
Ten teeken voor zijn oog,
Dat Hij onz' aarde, weggelegd
Gelijk een schat, voor vloeden
Bestendig zou behoeden.

De troost, dien Vader Noach kreeg,
Rust nog, in dag en nagt,
Op 't blijvend nageslagt.
En maakt de winter schuuren leêg,
De lente komt van boven
Een nieuwen schat beloven.

De zomer koestert met zijn gloed
En bloem en vrugt en kruid.
De herfst deelt gaven uit.
Steeds blijft er stof voor 't stil gemoed,
Bij 't wisselend aanschouwen,
Tot blijdschap en vertrouwen.

Nu troost gij, weelige natuur!
Op nieuw ons door 't gelaat
Van uw verjongden staat.
De noorderbuien, bars en guur,
Verdwijnen voor de straalen,
Die thans hun gloed herhaalen.

Zodra de stem der Almagt spreekt,
Verzinkt de tegenstand;
Ontluikt en bloeit de plant.
Des Heeren woord, dat rotsen breekt,
Kan mensch en dier uit lijden
Verlossen, en verblijden.

Ach! dat de dorre Christenheid,
Door 't leven wekkend licht
Van Jesus opgerigt,
Eens, met verjongde majesteit,
Tot heil van 't menschdom schijne;
En 't bleek gelaat verdwijne!

Eén woord, o Heiland! 'DAAR ZIJ LICHT!'
Bezielt wat kwijnend is
Door koude en duisternis:
Dan groent uw hof voor elks gezigt;
Dan geven zoele lugten,
Na bloeisems, rijpe vrugten!

XVI.
Een psalm, een lied der bedruktheid(*). *Wijze*, Ps. XLIII.

Als mij geweld en list omringen;
Een woeste vijand mij bespiedt;
Gevaar en angst mijn hoop bespringen;
Moet dan de wanhoop handen wringen?
Mijn ziel verzinken in 't verdriet?
Neen! dit wil Jesus niet.

(*) *In onze vertaling des Bijbels*, *niet nauwkeurig*, *genaamd* een gouden kleinood.

Als ik den Satan mij hoor dreigen;
't Geweten veel en streng verwijt;
En 't ongeloof, mij treurig eigen,
Mijn ziel tot wankelmoed wil neigen;
Dan wijst mij Jesus op den tijd
Van zijnen bangsten strijd.

Dan blijf ik op zijn hoogheid staaren;
Zo rein, zo gandsch geloof, aan 't kruis!
Toen Hij, getergd door lasteraaren,
Voor 't nijdig oor dier huigchelaaren,
Gerust! den boeteling aan 't kruis
Een plaats gaf in zijn huis.

Dat heet gelooven, onder 't strijden!
Vertrouwend staan met reuzen-kragt!
Zo moest Hij Godverzoenend lijden,
En heilig zig ten offer wijden;
Die, in den bangsten, diepsten nagt,
Kon roepen: 'T IS VOLBRAGT!

Kwijnt gij, mijn ziel! door felle slagen;
Ja dringt de pijl nog scherper door,
Wijl 't ongeloof u aan gaat klagen:
Grijp moed! die schuld heeft Hij gedragen,
Grijp moed! Hij leed en stierf er voor.
In Hem houdt gij gehoor.

In Hem volmaakt! zal Hij volenden,
Wat zijn geloof in u begon.
Hij zal zijn Englen tot u zenden;
En voeren u, door 's vijands benden,
Die zijn geloof (niet gij) verwon,
Aan Bethlems levensbron.

Verfoei en ween, maar staak het vreezen.
Zelfs 't grootst geloof is kinderkragt;
Te broos, om ooit een rots te wezen:
Ja, schoon bij Englen hoog geprezen,
In 't heilig oog onrein geagt,
Bij 't geen de Zoon volbragt.

Vest dan 't gebouw op vaste zuilen!
Gij moet, in strijd, in vreugd, in kwaad,
Met deugd en ondeugd, in Hem schuilen!
Of stormen woeden, zeeën huilen,
De hooge rots, waarop gij staat,
Verbrijzelt, wat haar slaat.

Wie Hem door ongeloof onteeren,
Aan u verdient het Jesus niet.
Leer door geloof zijn Vader eeren!
Laat ootmoed u vertrouwen leeren!
Er is geen afgrond van verdriet,
Waar Hij geen uitkomst ziet.

Als ik den Satan dan hoor dreigen;
't Geweten veel en streng verwijt;
En 't ongeloof, mij treurig eigen,
Mijn ziel tot wankelmoed zou neigen,
Dan peins ik, Jesus! op den strijd,
Dien gij doorworsteld zijt.

Als mij geweld en list omringen;
Een wreede vijand mij bespiedt;
Gevaar en angst mijn hoop bespringen;
Dan moet mij Jesus liefde dringen.
Hem tog verdenken in 't verdriet.
Dat mag, dat wil ik niet.

XVII.
Een lied. *Wijze*, Ps. XLII.

Niet veel grooten, weinig wijzen,
Kennen Jesus van nabij;
Vinden, in zijn naam te prijzen,
Wijsheid, adel en waardij.
Wat is alles zonder God?
Klompen gouds! maar geen genot;
Vrugten, aan den wand geschilderd!
Eigenwaan, die 't hart verwildert!

Jesus dankte zijnen Vader,
Dat hij kleinen tot Hem bragt.
Moeden, zwakken, zag Hij nader
Bij zijn rijk, dan trots en pragt.
Jesus sloeg blijmoedig gaê,
Dat Gods wijsheid en genaê
Tot veragten zig wou wenden;
En aan armen rijkdom zenden.

Hij is groot, die zijn belangen
Zijnen God in handen stelt.
Veel te vragen, veel t' ontvangen,
Teekent ons den Christenheld.
Weetlust in een kinderziel
Was 't, die Jesus meest beviel:
En die 't minst was in zijn' oogen,
Zag door Hem zig meest verhogen.

Wijzen! wilt gij wijsheid vinden;
Legt uw blinkend praalkleed af!
't Waren dwazen, 't blijven blinden,
Dien zijn liefde wijsheid gaf.

Die den weg des hemels vindt,
Komt er op, gelijk een kind:
Zonder moed, om, van zijn kragten,
Wijsheid, deugd of eer te wagten.

Grootheid is 't zig neêr te buigen;
Diep te bukken in het stof;
Zig onwaardig te betuigen,
Godes gunst, of menschen lof.
D'erfgenaam van graf en dood
Wordt alleen door kleinheid groot.
Om te stijgen, moet men dalen.
Slegts in mijnen zijn metaalen.

Armen! nadert tot de schatten,
Die de rijkste vorst bezit.
Meer, dan d' aarde kan bevatten,
Krijgt hij, die om gaven bidt.
Kleinen! die naar grootheid haakt!
Dwaazen! die van weetlust blaakt!
't Heilgeheim is voor zijn vrinden,
Met verhoogden rang, te vinden.

't Worden Grooten, 't worden Wijzen,
Die 't geloof aan Jesus hegt.
God te zien, en God te prijzen,
Is hun eeuwig toegezegd.
Englen zweeven hun op zij;
Jesus blijft hun steeds nabij;
Die op zulke gunsten roemen,
Mag men wijs en edel noemen.

XVIII.
Nieuwjaars-lied. *Wijze*, Ps. CXL.

Op nieuw is ons een jaar ontvlogen!
Men telt het nog, maar 't is niet meer.
Zo staat een schaduw voor onz' oogen:
Zij neigt, verdwijnt en komt niet weêr.

Sla op het boek van uw geweten;
Bedek, mijn ziel! geen enkel blad:
En, op den regterstoel gezeten,
Beoordeel streng uw levenspad.

Als mensch, als burger, en als Christen,
Weeg' op uw hart die strenge pligt!
Met doen en laten moet gij twisten;
Of 't heeft geërgerd, dan gestigt.

Wie zou die harde taak niet vreezen,
Die al zijn zwakke zijden kent?
Wie niet beschaamd en treurig wezen,
Die 't oog naar duizend vlekken wendt?

Zo klein 't geloof! zo zwak de liefde!
Zo weinig hoop in treurigheid!
Zo luttel moeds, als 't onheil griefde!
Zo zeldsaam tot den dood bereid!

Zo veel der waereld nog gegeven!
Een schat voor 't eigen ik besteed!
Wat al verzuimd? waar niet misdreven?
Wat zag Hij niet, die alles weet?

Maar beter, schuldig zig belijden
Voor Hem, die hart en nieren proeft;
Dan trots een onderzoek te mijden,
Dat prangt, vernedert en bedroeft.

Treê toe tot God! wie is u nader,
Dan Hij, de rigter van 't heel-al?
Maar ook een rigter, die, als Vader,
Hem, die zig vonnist, rigten zal.

Ai, toef niet!... noch zijn oog ontweken!...
Noch schuld bewimpeld!... noch, alleen,
Tot Hem genaderd!... Zoudt gij spreken?
Gij, zondaar! zwijgt!... God hoort er geen.

Er leeft een voorspraak, die nooit weigert,
Naast zondaars in 't gerigt te staan;
Schoon zelfs hun schuld ten hemel steigert,
Hij stierf; stond op; en heeft voldaan.

Geloof in Jesus! uw belangen
Zijn veilig in zijn schoot gelegd;
En 't vonnis, dat gij staat t'ontvangen,
Is louter goedheid, enkel regt.

Uw eerste wierook zij dan, *loven!*
Uw morgen-offer zij, *gebed!*
In Hem vrijmoedig 't oog naar boven:
't Is God, die op uw danken let.

Heeft U zijn liefde zagt gedragen,
Verzorgd, verschoond, en wijs geleid;
Wat zoudtge naar de reden vragen:
't Was Trouw en Goedertierenheid.

Die blonken hel in zegeningen;
En zagt in rampen en verdriet;
Gedoogden, bij de kronkelingen
Van 't gladste paadjen, 't vallen niet.

Geef Vader lot en weg in handen!
Vertrouw en dien Hem, als een kind,
Dat nu, verlost uit 's vijands banden,
Zijn Redder meer dan ooit bemint.

Blijft U gevaar en zorg omringen,
Vrees niet te veel; de tijd is kort.
Hoe dikwijls siddren stervelingen
Voor pijn, die nooit geleden wordt.

Moet g' in dit jaar ten grave dalen;
De kelk is wrang; maar mediçijn:
In Jesus zult gij zegepralen.
Daar Hij is, zal zijn dienaar zijn!

XIX.
Een dorpel-lied. *Wijze*, Ps. CXVII.

Ontvang, verhoogde Middelaar!
De huld' en dank der Christenschaar!
Die, door den Geest met moed bezield,
Voor uwen Vader nederknielt;
Op U, als Hoogepriester, ziet;
En zo aan God haar offer biedt.

o Jesus! schraag ons, en geleid
Ons tot den troon der Majesteit!
De Vader heeft ons lief in U!
Hem eeren wij geheel in U!
Dat dan, op 't kinderlijk gebed,
Uw bloed, als zegel, zij gezet!

Liederen des gebeds.

XX.
Eerste lied. *Wijze*, Ps.

Monarch der schepping! eenig God!
Wij brengen, op uw Zoons gebod,
U 't reukwerk der gebeden.
Gij geeft, als Vader, in dien Zoon
Ons 't kinder-regt, om tot Uw troon
Vertrouwend toe te treden.
Door U, die 't Niet te voorschijn riep,
Wiens adem ons tot menschen schiep,
Zijn wij op nieuw geboren.
Gij naamt ons op in uw verbond;
En wilt, uit onzen zwakken mond,
Het: ABBA, VADER! hooren.

Wat is de naam van Vader zoet
Voor hem, die, met een stil gemoed
  Wil op uw wenken letten;
Die U, als 't regtgeäarte kind,
Uit liefde vreest, en blijdschap vindt
  In 't houden van uw wetten!
Wat mag men van een God, zo rijk,
En zo mildadig te gelijk,
  Naar ziel en ligchaam vragen!
Gij, Vader! geeft van goeder hart.
Uw liefde leert, in vreugd en smart,
  Ons 't juk des levens dragen.

Waarheen wij ook onz' oogen slaan,
Daar straalt uw majesteit ons aan,
  In hemel en op aarde.
Al wat uw wil heeft voordgebragt,
Getuigt, dat wijsheid, liefd' en magt
  Zig in de schepping paarden.
Wij loven U, als onzen. God;
Den onderhouder van ons lot;
  In wien wij ons bewegen.
Wij zijn uw maaksel; Gij ons deel;
Wij geven ons aan U geheel;
  En wagten Uwen zegen.

De hemel is en blijft uw troon.
Uw voetbank werdt den mensch ten woon
  Bereid en toegewezen.
Hier wilt Gij, dat w' in nedrigheid,
Terwijl uw Zoon ons plaats bereidt,
  U met vertrouwen vreezen;
Voor God en mensch in ootmoed staan;
Uw werken biddend gadeslaan;
  En onderwerping leeren:
Maar op een' aarde, die vergaat,
Geen rijkdom, eer of hoogen staat,
  Verwagten of begeeren.

XXI,
Tweede lied des gebeds. *Wijze*, Ps. LXXXIX.

Uw Naam, volzalig God! is 't voorwerp van ons lied.
Die Naam, waarop ons oog verheugd met beving ziet,
Zij heilig bij al 't volk, dat, door uw gunstbewijzen,
En kragt en drang gevoelt, om zulk een God te prijzen;
Zij heilig in 't heel-al, dat, heerlijk en verheven,
Ons van uw hoogen glans slegts kan een schaduw geven.

Die Naam, aan 't englendom, meer dan hun aanzijn, waard,
Heeft Jesus, uit uw mond, den mensch geopenbaard.
In Hem verscheen Geduld, Regtvaardigheid, Vermogen,
Met Liefd' en Heiligheid, ontfermend, voor onz' oogen.
Het kruis was 't groot gezigt, waarop 't heel-al bleef staaren;
En daar zag 't uwen Naam zijn reinsten glans bewaaren.

In 't groot verlossingswerk blinkt schittrend uw Genaê;
En waar Gods Liefde heerscht, daar slaat men Wijsheid gaê:
Waar zijne Wijsheid werkt, doet Magt, met reine straalen,
Bij schoonheid, groei en bloei op dorre streeken dalen.
Ja, heilig, heilig Heer! uw Heerlijkheid op aarde
Vertoont slegts in Genaê aan zondaars glans en waarde.

Al wat gij doet, is groot! De grondslag is uw Naam!
Men breng vrij al wat hoog, wat heerlijk is, te saam;
Dan blijft uw Naam, o God! zo eenig als verheven;
En al wat luister heet, kan daar geen beeld van geven.
GOD is uw naam alleen. Gij zijt, wat gij zult wezen;
Geen HEILIGE, dan Gij! Gij, gij alleen zijt WEZEN.

Maar Hij, die, van 't begin, verborgen in uw schoot,
Uw Geest den Zijnen noemt, is boven allen groot.
Hij droeg alreeds dien Naam, eer 't mensch en engel zagen.
Hij blijft uw zigtbaar beeld. Dat Woord moet alles dragen.
Neen! wij doorgronden 't niet; maar kennen uw bevelen;
En zien met vreugd den Zoon in 's Vaders luister deelen.

Die dezen Naam zo kent, kleeft eeuwig vast aan God.
Hij weet wien hij gelooft; en hij gelooft in God.
God heeft dien Kenner lief; maar leidt hem in gevaaren;
Om hem de kragt zijns Naams, als Vader, t'openbaaren.
De Naam zij WONDERLIJK! Geloof is geen aanschouwen;
Maar, als ons 't hart bezwijkt, alleen op HEM betrouwen.

Aan Jabboks beek; .. bij nagt; .. alleen; .. in 't heetst gevaar; ..
Gedroeg zig vorstelijk de bidder-worstelaar.
Toen Mozes, aan het meir, Egyptes ruiter-benden
Naar 't ingesloten volk het vlammend oog zag wenden,
Toen bleef hem niets, dan God! .. Hij riep!.. en, op zijn smeeken,
Moest van dien grooten Naam en vriend en vijand spreken.

Elias vuur en kragt, den God van Israël
Geheiligd, week geen voet voor 't heir van Jesabel..
Hij durfde 't afgodsbeeld, waarop zij hoopten, tergen;
Maar tevens van zijn Heer gedugte teekens vergen.
JEHOVAH heeft zijn Naam voor aller oog geheiligd;
Den eerlang hemelling voor wraak en smaad beveiligd.

Ach! dat dan 's Vaders Naam om ons geen hoon ontvang!
Die vrees maakt ons weleens het leven treurig-bang.
Maar, o! die zelfde Naam moet ons in zwakheid schragen;
Die sterkt, als alles zinkt; en schept uit nagten dagen.
Triumf! uw groote Zoon, die eeuwig ons beveiligt,
Heeft, als uw heilig kind, uw Naam volmaakt geheiligd.

Geheiligd van zijn krib tot aan zijn wonder-krais;
Geheiligd onder 't volk; geheiligd in uw Huis;
Geheiligd, toen de hel, door wreede tijger-blikken,
Den adem in zijn borst ontijdig wou verstikken;
Geheiligd, toen g', o God! Hem, klagend, hebt verlaten;
Geheiligd in zijn dood; - voor zondaars, die U haatten!

Wij staan in Hem voor U; uit Hem is onze kragt;
Wij heiligen uw Naam door Hem, die 't al volbragt.
Ach Vader! heilig ons in waarheid op zijn bede!
Wat ons verheugt of grieft, werk' door zijn invloed mede,
Om die verheven taak, als kinderen, ons te leeren;
Tot wij dien Naam, bij U, als hemellingen, eeren.

XXII.
Derde lied des gebeds. *Wijze*, Ps. CXIII.

Heersch eeuwig in ons hart, o Heer!
Betoon U daar als Vader meer!
Neem in ons huis uw vaste wooning!
Zie op 't gezonken vaderland!
Ai draag en red! 't is in uw hand;
Wij zien op U, als onzen Koning.

Dat d'aarde zig in U verblij!
Der volken schaar U heilig zij!
De woestenijen van u galmen!
Ach! dat geen zondaar U veragt';
Maar 't verst vervreemd en 't blindst geslagt
Uw zetel eer' met blijde psalmen!

Uw Zoon heeft ons een rijk gestigt;
Een zalig rijk van deugd en licht.
Ach! laat het in en om ons bloeien!
Zijn grenspaal brei zig spoedig uit!
Doe Gij, wat in dien hof ontspruit,
Door zon en regen welig groeien!

De vijand, die uw eer begrimt;
En, waar hij kan, den troon beklimt,
Betoover nooit ons hart en zinnen!
Dit oorlog weet van geen verdrag;
Met wien men vrede sluiten mag:
Hier geldt het: STERVEN OF VERWINNEN!

Maar d'overwinning is nabij.
Wie sterven mogen, nimmer wij.
Hij, die gezegd heeft: GIJ ZULT LEVEN!
Is aan uw rechtehand gezet;
En heeft den draak zijn kop verplet,
Om ons dat eeuwig rijk te geven.

Hij, die, verhoogd, den troon beklom,
Bedreigt, verstrooit, verslaat alom,
Die 't klimmend rijk verwoed bespringen.
In storm en onweêr groeit het aan;
Ja, aard' en hemel moog vergaan,
Het tart die standverwissellingen.

Wij bidden niet vergeefsch: ‘o Heer!
Uw rijk neem' toe in magt en eer!’
Schoon storm en stroom vernielend bruischen;
Het zal, (nu slegts een handvol graan)
Op eeuwig' akkers, goudgeel staan;
En als de cedren Libans ruischen.

Wat U beledigt; ons verlaagt;
Aan 't heil der schepping nijdig knaagt;
Slaat eens zijn ijzren vuist in stukken.
Uw Zoon, o Vader! eindigt niet,
Eer Hij, voor uwen zetel, ziet,
Zijn vrienden staan, zijn vijand bukken.

Dan geeft Hij 't rijk U, Vader! weêr;
Dan blinkt voluit uw magt en eer;
En Satans laatste troon zal vallen.
Dan juicht de schepping ongestoord;
Dan treedt die volle middag voord,
Waarop Gij 't AL zult zijn in allen.

XXIII.
Vierde lied des gebeds. *Wijze*, De lofzang van Maria.

Wat ook de dwaas bedoel,
Als zijn ontaart gevoel
Vrij, zonder God, wil wezen:
Hij haalt, met EIGENZIN,
Een trotsen afgod in,
Die kruipen doet en vreezen.

Maar hij, die Gode zwijgt,
Schoon hij zijn wil niet krijgt,
Eerbiedigt eenen Vader.
Hij komt, al merkt hij 't niet,
Op golven van verdriet
Geschokt, de haven nader.

Gods wil is eeuwig goed.
Laat hem, die kiezen moet,
Alleen, wat God wil, vragen!
Dan blijft zijn tred gewis.
Hem zal, noch duisternis,
Noch ondier, angstig jagen.

Gods wil alleen is wijs!
Zij plaatst' in 't Paradijs
Een bron van zaligheden.
Maar, ach! de zwakke mensch
Volbragt zijn dwazen wensch,
En bande zig uit Eden.

Nu wordt verloogchening
Den trotsen sterveling
Een artzenij voor kwaalen.
Gethsemané getuigt,
Hoe God zig nederbuigt,
Om zondaars weêr te halen.

God heeft zijn wil en wet
Ten rigtsnoer ons gezet,
Om heilig-vrij te leven.
Gehoorzaamheid geeft vreugd;
Maar blijdschap, zonder deugd,
Kan zelfs geen Hemel geven.

God gaat zijn hoogen weg
Met heilig overleg;
Bestiert der menschen gangen;
En hoedt het groot heel-al,
Voor wankeling en val,
Door 't aan zijn wil te hangen.

De Cherub kent zijn stem;
De Seraf huldigt Hem;
Hem eeren alle troonen!
Ja, 't is hun zaligheid,
Zig vaardig en bereid
Tot zijnen dienst te toonen.

De Groote Zoon beklom
Den troon in 't Heiligdom,
Door zig dien wil te wijden.
De kroon werdt Hem bereid,
Die eerst gehoorzaamheid
Moest leeren, door te lijden.

Hij volgde, wijs en stil,
In alles, 's Vaders wil;
Den beker, Hem geschonken,
Zag Hij met beving aan;
Maar heeft dien, welberaên,
Eerbiedig, leêg gedronken.

Dit heet gehoorzaamheid
Met stille majesteit!...
Alwaardig in Gods oogen.
Wij zien met blij ontzag,
Wat zulk een held vermag,
Om slaven te verhoogen.

Wij zien op Hem, die leed;
Die in den hof zijn zweet,
Aan 't kruis zijn bloed, liet stroomen.
In Hem neemt God, voldaan,
Weêrspannelingen aan,
Die om vergeving komen.

Wij zien op Hem die streed;
Maar zijn triumf besteedt,
Om ketens los te maken.
Weg eigen wil en zin!...
Getroost zijn voetspoor in,
Om eeuwig vrij te raken!...

Ja, 't pad is altoos goed,
Dat God betreden doet.
Het zij besproeid met tranen;
Het loopt voor 't kinderhart
In 't eind niet uit op smart;
Dit mogen slaven waanen!

Neen! Gods bestel is wijs!
Getuig het, Paradijs!
Getuigt het, boetelingen!
Uw wil geschied' o Heer!
Het eigen zal niet meer
Ons hart tot afval dwingen.

Volbreng in ons dat werk,
o Heiland! maak ons sterk,
Om, zo als Gij, te kiezen!
Dan zal ook onze wil,
Wat d'oude mensch bedill',
Zig in Gods wil verliezen.

XXIV.
Vijfde lied des gebeds. *Wijzs*, Ps. XCI.

In armoê rijk, met zorgen blij,
Omzigtig in 't begeeren,
Met ruim vertrouwen, zullen wij
Den Grooten Gastheer eeren.
Den Christen is godzaligheid
Gewin met vergenoegen.
Zij leert, gerust op Gods beleid,
Den akker zingend ploegen.

Geen rijker Vader was er ooit;
De voorraadschuur staat open.
Wij mogen van Hem, hoe berooid,
Veel vragen, alles hopen.
Die veel behoeft, ontvangt ook veel;
Wie weinig, leert zig speenen:
Maar wat men krijgt, is kinderdeel.
Een Vader geeft geen steenen!

Door dankbaarheid wordt niets gering,
Wat Vader schenkt, gerekend.
Men krijgt het tog als lieveling;
Dit maakt de gift uitstekend.
Een kleine wolk, in 's Vaders hand,
Geeft wel eens milden regen;
Of 't overschot in korf en mand
Getuigt van ruimen zegen.

Gezondheid!... goed!... vermaak!... of eer!
Wie onzer kan 't bepalen?
Kies Gij ons deel, weldadig Heer!
Uw wijsheid zal niet falen.
Wij hebben 't op uw gunst gezet;
Laat daarvan niets ontbreken;
En neig het oor tot ons gebed!
Gij hoort uw kinders smeeken.

Wij zijn op reis naar 't vaderland,
En moeten niet versmagten.
Wie zou ons geven? 't Is uw hand,
Waaruit wij alles wagten.

Tot aan ons graf is 't een woestijn,
Waardoor wij ledig trekken.
Gij moet, zult g' onze leidsman zijn,
Ook voeden en bedekken.

Ach! werd, wat Gij ons schenken wilt,
't Moog veel of weinig wezen,
Getrouw besteed, en nooit verspild;
Wij zouden minder vreezen.
Ach! dienden wij uw hoogen raad,
Bevrijd van tegenstreven;
Dan deed ons, wat te wagten staat,
In hope zalig leven.

Maar ach! hoe is 't gewaad bevlekt!
Onze oogen zakken neder.
Maar wijl ons Jesus kleed bedekt,
Ontsluit dit oog zig weder.
Gij schenkt ons, Vader! in dien Zoon,
Het brood van 't eeuwig leven;
Zoudt gij, van uw genade-troon
Ons 't aardsche dan niet geven?

XXV.
Zesde lied des gebeds. *Wijze*, Ps. CXXXIII.

Blijft Abels stem, o God! nog wraak begeeren;
Gij zorgt, dat w' U, als Vader, kunnen eeren.
Genaê!... Genaê!... roept Jesus bloed.
De Rigter wijst, en keurt den losprijs goed.
Nu zwijgt de Wet. De bliksem schittert niet.
Maar 't Lam verschijnt; men zingt zijn Lied.

De Hemel klinkt van lof en vreugdetoonen.
't Gejuich rolt voord, en daalt tot Adams zoonen.
Men roept, met d'euangelie-fluit,
Op Gods bevel, hun 't jaar der vrijheid uit.
Wat is de mensch, dat God aan hem gedenkt,
En hem in Jesus alles schenkt?

Wij hoorden U, o Vader! knielden neder;
En keerden, als verdwaalden, weenend weder.
De voorhang scheurd' en in den Zoon
Kreeg elk, om niet, een vrijbrief tot den troon.
Nu stoort geen hel de rust, geen graf de vreugd,
Waar uw Genaê ons meê verheugt.

Maar, Vader! ach!... wij kleven aan gebreken;
En hooren steeds 't geweten vonnis spreken.
Verbergt Gij dan uw aangezigt,
Dan is 't ons bang; dan kwijnt het vrolijk licht;
Wij missen lust en kragten tot den strijd;
Ja twijflen of gij VADER zijt.

Ontfermer, hoor het kirren der gebeden!
Vergeef de schuld, gulhartig U beleden.
Ach! zij is zwarter bij het licht,
Waarin wij zien uw liefd' en onzen pligt.
Het troetelkind valt laager door het kwaad,
Dan d'arme slaaf, die zig misgaat.

Maar vroeger rijst het op; het kent zijn Vader:
En staat in 't eerst van ver; doch treedt al nader;
En straks, aan 's Vaders voet geknield,
Verbeidt het daar, door liefde en hoop bezield.
Zo liggen wij, en zien op Jesus bloed,
Tot ons uw wenk verrijzen doet.

Ja, Vader! ook dit hart wil schuld vergeven,
Aan hen, wier haat ons dwingt in vrees te leven.
Getuige zij ons stil gemoed,
Dat zegent, wie ons vloekt; geen onrust voedt;
Maar steeds tot U, die in den hemel zit,
Om heil voor vriend en vijand bidt.

Aanschouw ons dan, op nieuw, met vader-oogen.
Dan kan die schok ons door uw trouw verhogen.
Maar delg het kwaad, dat U mishaagt,
Hoe veel en waar 't ook wrange vrugten draagt,
Zo heilig uit, dat, in uw gandsch gebied,
Geen oog daarvan de spooren ziet.

Wijze, Ps. CXLVI.

Zalig hij, die, in dit leven,
Een vergevend Vader heeft;
Die, door liefd' en hoop verheven,
Steeds in dat vertrouwen leeft:
Dat Gods gunst, hem toegezeid,
Blijft en klimt in eeuwigheid.

Zalig hij, die, in zijn sterven,
Een ontfermer naast zig heeft.
Ja, hij zal den hemel erven,
Wien de Rigter schuld vergeeft.
't Zalig rijk, voor hem bereid,
Staat en groeit in eeuwigheid.

Zalig zij, die Jesus eeren,
En, verhoogd door zijne kragt,
In Hem strijden, triumfeeren,
Stervend roepen: 'T IS VOLBRAGT!
Hallelújah! juich, o ziel!
Wien dit lot te beurte viel.

XXVI.
Zevende lied des gebeds. *Wijze*, Ps. LXV.

Helaas! een riet zijn onze kragten!
Een stroohalm onze moed!
Wat zou men groots van ons verwagten,
In strijd en tegenspoed.
Wij zouden, Vader! U verlaten:
Wij bogen ras den nek
Voor 't juk des vijands, dien wij haaten,
En kwijnden van gebrek.

Ons hart, die bron van snoode lusten,
Waaruit steeds modder welt,
Blijft, als verrader, loos ontrusten
Den zwakken met den held.
Wij klagen, zugten; ja, wij vreezen,
Bij elken valschen tred,
Op 't eind in 's vijands strik te wezen
Een prooi, die niemand redt.

Dit zal uw Liefde niet gehengen.
Uw Trouw houdt eeuwig stand.
Uw sterke hand kan veilig brengen
In 't vrije vaderland.
Hebt G', als een arend, ons gedragen,
Door leer en tugt geleid;
Bewaar dan, voor 's verzoekers lagen,
De ziel, die tot U schreit.

Nog staan wij in uw mogenheden,
Schoon hel en zonde grimt.
Geen digter schilden dan gebeden,
Wanneer hun woede klimt.
De strijd werdt in uw Naam begonnen.
Ja, Vader! 't geldt uw eer.
Voor kindren, schandlijk overwonnen,
Is hulp noch losprijs meer.

Doet Gij ons op verdagte paden,
Of in verzoeking gaan;
En zou ons d'oude mensch verraden,
Laat ons niet eenzaam staan.

Schep licht en kragt, door uw genade,
In 't hart, dat Jesus lieft.
Verdrijf den vijand; redt van 't kwade,
Dat dreigt, belaagt of grieft.

Gij die uw vijand hebt verslagen,
o Leeuw, uit Juda's stam!
Hebt voor die blooheid straf gedragen,
Die ons de kroon ontnam.
Dat ons uw moed van schuld bevrijde!
Uw kragt zij onze muur!
Leer, Jesus! onze hand ten strijde!
Geef moed in 't oorlogs-vuur!

Dan zullen w' eens U, juichend, eeren,
Als aller helden held;
In wien wij eeuwig triumfeeren,
Daar Gij ons vree bestelt.
Dan wordt alom uw Naam geprezen;
Der hel haar eisch ontzegd;
Dan wordt de kroon, ons toegewezen,
Voor uwen troon gelegd.

Grijpt moed, o zwakken! NIMMER VLIEDEN!
Zij, strijdend, uwe leus!
Rijst op, o tragen! WEERSTAND BIEDEN,
Zij uw vernieuwde keus!
Wat zou u wanklen doen of tsagen?
't Is God, die kragten geeft!
Haast landt gij, van den strijd ontslagen,
Daar aan, waar Jesus leeft.

XXVII.
Lied der hulde. *Wijze*, Ps. CI.

A.

Groote Koning van 't Heel-al!
Troonen neigen tot den val;
Maar uw eeuwig koningrijk
Blijft bestendig U gelijk.
Noch beangstigd, noch vermetel,
Eeren wij, gebukt in 't stof,
Gandsch aanbidding, louter lof,
Uwen onbegrensden zetel.

Leef, o Koning, en regeer!
Alles buig' zig voor U neêr!
Aller blijdschap, aller roem
Zij, dat men U koning noem.
Nimmer moet de lust ontbranden,
Om uw hooge heerschappij,
Door geweld of muiterij,
Onbezonnen aan te randen.

Ach! dat aard' en hemel kniel!
Dat uw vijand nederviel!
Zijn vergrijp voor U beleed,
En uw scepter hulde deed!
Alles moet' U eeren, vreezen!
Liefde breng vertrouwen voord!
Maar, wat ooit de rust verstoort,
't Rijk zal eeuwig 't Uwe wezen.

B.
Wijze, Ps. LXXXVII.

Bij U is kragt! Bij U, mijn God! is leven.
Wat was en is, blijft enkel door uw magt.
Vraagt aan 't HEEL-AL: wie is uw LEVENSKRAGT?
En 't zal U; GOD ALLEEN! ten antwoord geven.

Waar 't wormpje kruipt; daar moet men U verhogen.
De Seraf zelf, die voor uw troon mag staan,
Is maar een beek uit uwen Oceaan:
Gij geeft; zij stroomt! Gij neemt; zij moet verdrogen.

Aanbidt, mijn ziel! DE STERKE zal u dragen.
Rust bij die bron! ga heen in deez' uw kragt!
Uw zijn, en 't heil, dat gij in Jesus wagt,
Staan op de rots van 't MAGTIG WELBEHAGEN.

C.
Wijze, Ps. LXXI.

In U alleen, mijn God! is luister.
Bij 't ongenaakbaar licht,
Waar Gij Uw wooning stigt,
Zijn starren dof; en zonnen duister.
Geen schepsel, hoe verheven,
Kan eigen glansen geven.

Gij moet alleen die huld' ontvangen.
Uw' is de majesteit.
Uw' is de heerlijkheid.
Beantwoord, Vader! ons verlangen;
En laat uw zagte straalen,
In Jesus, op ons dalen.

Dan zien wij, blinden, reeds op aarde
Uw levenwekkend licht,
In Jesus aangezigt.
Dan krijgt de hemel grooter waarde.
Dan zullen w' eeuwigheden
In uwen lof besteden.

D.
Wijze, Ps. CXXXVI.

Eeuwig is, o God! uw rijk.
Wie is onzen God gelijk,
Die, met magt en majesteit,
Heerschen zal in eeuwigheid.

Eeuwig is, o God! uw Naam.
Looft, verlosten! looft Hem t'saam!
Die, met magt en majesteit,
Vader blijft in eeuwigheid.

Looft Hem, die U Jesus gaf;
U eens oproept uit het graf;
En, met magt en majesteit,
't Leven geeft in eeuwigheid.

Looft Hem, zalig geestendom!
Looft Hem eeuwig en alom?
Hem, wiens magt en majesteit
Uw bestraalt in eeuwigheid.

Looft Hem, onbegrensd Heel-al!
Waar Hij eeuwig heerschen zal,
Die, met magt en majesteit,
Schepper blijft in eeuwigheid.

XXVIII.
Het amen.
Slotzang. *Wijze*, De lofzang van Simeon.

Verhoorder van 't gebed!
Wij knielden onverlet
Op uw gewijden drempel.
Uw nederbuigend oor
Gaf vaderlijk gehoor
Uit uw verheven tempel.

Gij, die ons bidden ziet!
Verlangt ook, dat wij niet
Slegts vragen, maar verwagten.
Ons bidden is geen wensch,
Die opgaat tot een mensch,
Dien 't faalt aan wil of kragten.

Gij stelt wel eens uw eer,
Om spoediger en meer
Te geven, dan wij vragen:
Maar wilt niet, dat gemis,
Als 't ons weldadig is,
Doe twijfelen of klagen.

Gij geeft, wat gij belooft:
Getuige zij ons Hoofd!
Getuige zij ons leven!
Maar ziet onz' eigenwaan
Het kaf voor kooren aan;
Dat kan geen Vader geven.

Verlangt men eer of goed,
Om slegts dien overvloed
In wellust door te brengen:
Geen Vader kan van 't kind,
Dat Hij getrouw bemint,
Dit bidden ooit gehengen.

Dies volgen w' uwen Zoon;
Die, biddend, tot den troon,
Als d' AMEN, ons wil leiden.
Al wat ons hart begeert,
Gelijk zijn voorschrift leert,
Dat mag 't geloof verbeiden.

Geeft hooge Christus-zin
Ons reine wenschen in;
Heeft die ons hart genezen;
Dan moet de gandsche ziel,
Die biddend nederviel,
Bij 't opstaan, *Amen!* wezen,

Dit, *Amen!* geeft U eer;
Dit, *Amen!* vraagt niet meer,
Zou God mijn bede schenken?
Dit, *Amen!* stelt gewis,
Dat Hij, die d' AMEN is,
Zijn WAARHEID nooit zal krenken.

[Tweede stuk]

Berigt.

Bij de uitgave van dit gedeelte mijner proeve, heb ik alleen te berigten, dat ik voornemens was geweest, dezelve met nog eenige liederen, immers met eenige gezangen voor het Pinxterfeest, te vermeerderen; dan dat ik daar in ben verhinderd geworden door eene zwaare ongesteldheid, welke mijn leven gedreigd heeft.

Bijaldien het Gode, *die mij van den dood*, *genadig*, *heeft te rug geroepen*, *behaagt*, *mijne kragten te vernieuwen*, *hoope ik*, *bij vervolg van tijd*, *mijn voorneemen te volbrengen; gelijk ook mijne geheele taak*, *opzigtelijk deeze liederen en gezangen*, *te voleindigen*.

XXIX.
Een lied. *Wijze*, Ps. XLII.

MATTH. V. 3-12.

Armen mag men zalig spreken!
Zij, ontledigd naar den geest,
Diep in schulden, vol gebreken,
Zijn bij God gedagt geweest.
Eigenwaan verlaagt het hart;
Zaait in hoogmoed, oogst in smart;
Maar 't ontfermend Welbehagen
Blijft naar armen minzaam vragen.

Eeuwig zullen zij regeeren,
Met een hoogen geest bezield.
Trotsaarts, die hun val begeeren,
Zien zij zelv' in 't stof geknield.
In 't gebied, voor hen bereid,
Triumfeerend ingeleid,
Zullen zij, als Vorsten-zoonen,
Bij den rijksten Koning woonen.

Vreugdebronnen zijn de tranen,
Die men hier om Jesus schreit.
Droefheid zal hun 't voetspoor banen
Naar 't paleis der vrolijkheid.
Hangt de harp bij Babels stroom,
Zonder snaaren, aan een boom,
Eeuwig zullen troostgezangen
't Schorre treurlied blij vervangen.

Die zig liever zien berooven,
Dan dat wraakzugt in 't gemoed
Menschenliefde zou verdoven,
Wagt een hoorn van overvloed.
D'aard, in nieuwen glans gehuld,
En met schatten opgevuld,
Wordt gewis, door God, na dezen,
Hun ten erfgoed aangewezen.

Zalig zij, die met verlangen
Hijgen naar geregtigheid.
Hun, wien dorst en honger prangen,
Wordt verzadiging bereid.

In de groote Bruiloftzaal,
Aan het eeuwig Avondmaal,
Wordt hun brood en wijn, gegeven,
Om in deugd en vreugd te leven.

Zalig hij, wiens medelijden
Kranken troost, en zwakken schraagt;
Die geen broeder wil benijden,
Maar hem, met zijn feilen, draagt.
Die, bewust van eigen schuld,
Liefde-vol de wet vervult,
Zal, wat andren hem misdreven,
Ras, van harte, gandsch vergeven.

Zalig zij, die rust begeeren,
Vreede kweeken, zagt van aart;
't Zwaard doen in zijn schede keeren,
Als het oorlog is verklaard.
O! de God des vredes slaat
Vader-oogen op dat zaad.
Vorsten mogen helden roemen;
God zal hen zijn kinders noemen.

Zalig zij, die, kuisch van wandel,
't Hart behoeden voor het kwaad.
Wien, in doel, in woord, in handel,
Zuiverheid ter harte gaat.
God verschijnt aan 't rein gemoed
Met een zagten liefde-gloed;
Geeft den reinen, met vertrouwen,
Van nabij, zijn glans t'aanschouwen.

Zalig zijnze, die, in 't lijden,
Dat hun deugd hen dragen doet,
Gode zig ten offer wijden,
Met een stil en zagt gemoed.
Zulken is het koningrijk
Van mijn Vader, eeuwiglijk,
Bij des hemels blijde chooren,
Tot hun deel en lot beschooren.

Zalig zijt gij, als u menschen
Smaden; en, met helsche list,
U vervolgen en verwenschen,
Door mijn vijand aangehist.

't Is mijn zaak, waarvoor gij strijdt:
't Is mijn naam, waarvoor gij lijdt.
Zalig zijt gij! In gevaren
Zult gij steeds mijn trouw ontwaaren.

Weest verblijd; springt op van vreugden,
Dat men u belaagt en hoont.
Eeuwig worden uwe deugden
In het hemelrijk beloond.
Ja, mijn Vader ziet uw strijd;
D'Englen zijn om U verblijd;
Eeuwig zal men, bij de helden
Des geloofs, uw naam vermelden.

XXX.
Een lied. *Wijze*, Ps. XXXVIII, of LXI.

Neen, gij zult niet eeuwig twisten,
Strijdend Christen!
Met den vijand, die u haat:
Als het vleesch u zal begeven,
Zultge zweven
Boven aanval en verraad.

Wandelt gij langs stille graven,
Denk: die haven
Wagt mij eerlang tot mijn rust.
Zugten, kermen, weenen, strijden,
Klagen, lijden
Landen niet aan 's hemels kust.

't Leger dier Egyptenaaren,
In de baaren
Van de zee des doods gesmoord,
Zal u daar, met helsche blikken
Niet verschrikken.
Waar geen noodkreet wordt gehoord.

Nog maar kort; en 't is geleden;
Doorgestreden,
Wat u pijnigt of bedroeft.
Uw Ontfermer zal u leiden;
Maar verbeiden
Blijft uw pligt, schoon Hij vertoeft.

Zonder haasten steeds gelooven,
Heft naar boven
't Hart, ook als Hij wagten doet.
Komen zal Hij; zeker komen;
's Levens-stroomen
Ruisschen u reeds in 't gemoet.

XXXI.
Een lied. *Wijze*, Ps. C.

JOH. IV. 29.

Die 't al ontdekt, wat in ons woelt,
Als 't peilloos hart zijn boosheid voelt;
Zelf onbesmet door dat venijn:
Zou deze niet de Christus zijn?

Hij, die ons zegt, al wat ons krenkt;
Maar balsem uitdagt, schiep, en schenkt;
Om niet geneest van zielepijn:
Zou deze niet de Christus zijn?

Die 't pad ons afgeteekend heeft;
En voeten, als der hinden, geeft;
Die beeken schept in een woestijn:
Zou deze niet de Christus zijn?

Die zelf de mond der waarheid is;
En, als een zon, in duisternis
Beveiligt voor bedrog en schijn:
Zou deze niet de Christus zijn?

Die ons, in zorg, op Hem verwijst,
Die ravens hoort; het muschje spijst;
En lelies tooit in carmosijn:
Zou deze niet de Christus zijn?

Die ons behoedt in elken nood;
Die zorgen zal, dat, in den dood,
Niets dan de leeme hut verdwijn':
Zou deze niet de Christus zijn?

Die streng bestraft, en scherp beproeft,
Maar tog van harte nooit bedroeft;
Hoe hoog het ga, hoe hard het schijn':
Zou deze niet de Christus zijn?

Die niet veroordeelt, maar behoudt
De ziel, die op zijn dood betrouwt;
En 't zegel gaf in brood en wijn:
Zou deze niet de Christus zijn?

Die ons nu voortreedt in 't gebed;
En eens den hemel openzet,
Bij 't opgaan van de doodsgordijn:
Zou deze niet de Christus zijn?

XXXII.
Een lied. *Wijze*, Ps. CXIII.

LUC. XVII. 5.

VERMEERDER ONS 'T GELOOF, O HEER!
Dan groeit ons heil, dan stijgt uw eer;
't Geloof is d'aderslag van 't leven.
Wie niet gelooft, heeft geen genot;
Verlaagt zig zelf; miskent zijn God;
Zijn akker zal slegts distels geven.

Maar die, door liefd' aan God gehegt,
De hand op zijnen Bijbel legt;
Als Jesus, zegt: DAAR STAAT GESCHREVEN!
En zo naar 't woord zijn gangen rigt,
Dat hij beloften huwt aan pligt;
Zal eeuwig bloem en vrugten geven.

Hij, die 't gezigt aan Hagar gaf,
Ruk van ons oog de schellen af!
Opdat ons zijn genaê bestrale;
En ons zijn glans en majesteit,
Gehuld in liefd' en zagt beleid,
Tot stil vertrouwen overhale.

Hoe meer 't Geloof den oirsprong ziet,
Waaruit de stroom des levens schiet,
Te meer zal 't rein bestemd verlangen
Tot dezen vollen Oceaan,
Met ongevulde vaten, gaan,
Om 't levensnat volop t' ontfangen.

Die eenmaal van het water dronk,
't Geen ons de Vorst des levens schonk;
Zal nergens meer door dorst verkwijnen.
Er schuilt in hem een bron, die welt,
Hem onverdroogd getrouw verzelt,
Op berg en klip; in zandwoestijnen.

Uit rotsen perst Geloof een beek;
't Beploegt, bezaait de dorste streek;
En hoeft aan wind noch wolk te denken.
't Geloof daalt zwijgend in den kuil,
Bedwingt der leeuwen klauw en muil,
En kan in droogte regen schenken.

't Geloof, als 't zwangre mostaardzaad,
Dat rijk in takken opwaard gaat,
Wordt door beoefning opgeheven.
Het toont, ook waar men 't minst verwagt,
Meer dan de wonderboom, zijn kragt,
Om schaduw, rust, en spijs te geven.

Ja, 't heeft de kragt des vuurs gebluscht;
En schiep uit onrust vreê en rust;
Uit kommer moed, uit zwakheid kragten.
Dan ziet men, hoe het banden slaakt;
Uit trage bloodaarts helden maakt,
Die, vol van God, de zege wagten.

't Geloof, daar 't op beloften leeft,
Die slegts de mond der waarheid geeft,
Zal boven 't Woord zig niet verkloeken.
Maar ziet men, blind door lust en waan,
Zijn wenschen voor beloften aan;
Dan zou ons hart den Heer verzoeken.

Bidt vrij om 't geen uw ziel begeert!
Maar, als uw hart tot God zig keert,
Geeft dan uw wensch in Jesus handen.
Zijn goedheid vraagt voor u gewis,
't Geen, naar zijn raad, u heilzaam is.
Legt uw Geloof aan deze banden.

XXXIII.
Een lied. *Wijze*, Ps. XVI.

Ps. LXXXVI. 4.

o Heer! VERHEUG DE ZIEL VAN UWEN KNEGT.
Zijn hart bezwijkt; zijn vijand doet hem beven.
Gij hadt uw hulp hem gunstig toegezegd;
En zoudt Gij dan, in zwakheid hem begeven.
Hij blijft alleen op uwe liefde hopen;
Om 't pad, voor hem bestemd, met moed te loopen.

Hij heft zijn ziel tot U, die op hem ziet,
Eerbiedig op. Zijn uitgestrekte handen
Verlangen weêr een ruime gift, om niet.
Verbreek in hem het overschot der banden.
Dan leeft hij blij; dan zullen hart en zinnen
U kinderlijk, met stil ontzag, beminnen.

Gij zijt de God zijns heils, de bron van vreugd.
Als G' U verbergt, dan mag, dan moet men klagen.
Waar Gij verschijnt, daar ademt alles vreugd;
Daar schept men moed; daar gaat uw welbehagen
Gelukkig voord, door uw gezalfden Koning;
Dan reist men blij naar Sions hooge woning.

Gij zijt die God, die gaarne schuld vergeeft;
U over 't kroost erbarmen wilt, als Vader.
Ik ben uw kind, dat in uw vreeze leeft.
Ik vlugt tot U, (waar heb ik iemand nader?)
Met nood en schuld; met kommer en ellenden;
Tot U, wiens hand tot kleinen zig wil wenden.

Gij eischt een hart, dat U met blijdschap dient;
Ach! stort dan vreugd in 't hart, door leed verslagen.
Gij eischt een geest, die U vertrouwt, als vriend.
Schep dien in mij, wien gij verdrukt hoort klagen.
Dan krijgt G'uw eisch; dan wordt, door zegezangen,
Mijn bang geklag, tot uwen roem, vervangen.

XXXIV.
Een lied. *Wijze*, Ps. CXXI.

o Jesus! die de levenskragt
Van 't volk, aan U gewijd,
In druk en voorspoed zijt;
Op uw ontferming, trouw en magt,
Blijft, naar Gods welbehagen,
Ons wagtend oog geslagen.

Gij hebt ons lief! Tot aan het graf
Zal ons uw heil verzellen.
Wie zig ons tegenstellen,
Verstrooit uw oogwenk, als het kaf.
Ons zal in bange tijden
Dat vlammend oog verblijden.

Wij loopen U, o Heiland aan!
Gij zijt ons, in gevaar,
Rondas en beukelaar.
Tot wien zou d'arme zondaar gaan?
De woorden van het leven
Zijn U alleen gegeven.

In armoê zijt Gij ons een schat;
Bij wankelmoed, een rots;
Voor schuld, een priester Gods.
En, hebt Gij onze hand gevat,
Wat zou, die U verbeiden,
Ooit van uw liefde scheiden?

Wij zijn in uwen naam vergaêrd;
En knielen, trouwe Heer!
Voor u eenstemmig neêr.
Ons hart stijgt biddend hemelwaard,
Om, met vereende klanken,
Te bidden en te danken.

Versmaa 't vrijwillig offer niet,
Dat op ons altaar brandt:
Wij geven 't in uw hand.
In U, zal 't Hem, die op ons ziet,
Schoon 't opstijgt van deez' aarde,
Een offer zijn van waarde.

Als broeders woonen wij hier t'saam.
Eén doelwit, één belang,
Stemt ons gebed en zang.
Wij buigen ons, in uwen naam,
Voor Hem, die licht en leven
Beloofd heeft en zal geven.

XXXV.
Een lied. *Wijze*, Ps. VI.

EPHES. III. 14-21.
Verg. met I. 16-23.

Wij buigen ons te gader
Voor U, den God en Vader
Van Jesus, onzen Heer.
Gij hebt uw naam ten leven
Aan al 't geslagt gegeven;
Het draagt dien tot uw eer.

Ontfermend schoot uw luister
Zijn stralen in het duister,
   Dat ons op aard omringt.
Zodat w' U Vader noemen;
En zo uw liefde roemen,
   Als die geen Seraf zingt.

o Heer der Legermagten!
Verleen tog helden-kragten
   Aan onzen nieuwen mensch!
Die, door uw Geest gedreven,
Den doodsteek zoekt te geven
   Aan onzen ouden mensch.

Dat Jesus in ons woone!
En door 't geloof vertoone
   Den rijkdom zijner magt!
Dat w' in zijn liefde gloeien!
En op dien wortel groeien,
   Als eiken zijner kragt!

In ons tog, die gelooven,
Gaat uwe magt te boven,
   Wat 's menschen brein bevat.
Ach! open, Heer! onz' oogen;
Dan zien w' in uw vermogen
   En rijkdom onzen schat.

De hoop op 't hemel-leven,
Ten erfdeel ons gegeven,
   Door Hem, die 't graf verliet,
Doe ons op Jesus staren,
Die over d'englen-scharen
   Thans heerscht in uw gebied.

Wien aard en hemel eeren,
Wien alle tongen zweeren,
   Werd, door uw kragt, ons Hoofd.
Gij schonkt Hem zaligheden;
En hebt, daarvan, zijn leden
   Ook 't vol bezit beloofd.

Laat vrij elk paslood feilen,
Dat, onbedagt, durft peilen
   Die Liefde, tot den grond.
Wij rusten met vertrouwen,
Op 't geen ons oog niet schouwen,
   Noch melden kan de mond.

Erkennen en belijden;
Ons in 't geloof verblijden;
   Vervull' ons hart geheel
Met U, den God des levens;
Dan wordt uw volheid tevens
   Ons eeuwig zalig deel.

Gij, Heer! die, boven denken
En bidden, ons wilt schenken;
   Volbreng in ons uw doel!
Uw onbegrensd beloven
Gaat nooit de gift te boven,
   Maar wel ons zwak gevoel.

U, Vader der genade!
Zij eere, vroeg en spade,
  Tot in het laatst geslagt,
Door vrijgekogte zielen,
Waar z' immer voor U knielen,
  In Jesus, toegebragt!

XXXVI.
Een lied. *Wijze*, Ps. CXXXV.

Bij het eindigen van den Godsdienst.

Rijst nu op, verloste schaar!
Om voor uwen God te staan.
Steekt, op 't brandend hart-altaar,
Milden wierook dankbaar aan!
Brengt eenstemmig uwen Heer
Lof, aanbidding, huld' en eer!

Wagt getroost de zaligheid,
Die Hij u, in 's Vaders huis,
Toegezegd heeft en bereidt.
Buigt uw schouders onder 't kruis,
Dat u hier vermoeit en knelt,
Maar een wisse kroon voorspelt.

Reist, als broeders, hand aan hand;
Reist in liefde, reist in vreugd
Naar het eeuwig vaderland;
't Rijk van blijdschap, licht en deugd;
Waar reeds menig strijdeling
Eenen lauwerkrans ontving.

Draagt elkanders lasten! treurt
Met den droeven; weest verblijd
Met het vrolijk hart; en beurt
Moeden op, in bangen strijd.
Op de togt door een woestijn
Moet men allen alles zijn.

Gij, die zegent en behoedt,
Op ons allen schijn' uw licht!
Geef ons allen kragt en moed,
Door uw vriendlijk aangezigt!
Uw Genaê, o Heiland! zij
Ons in nood en dood nabij!

Lijdens-gezangen.

XXXVII.
Een dorpel-lied. *Wijze*, Ps. CI.

Wie zal naar 't kruis mij door den Hof geleiden?
Eerbiedig mij tot stil gepeins bereiden?
Wie geeft mijn lied die tederheid en kragt,
Die 'k hoop en wagt?

Geen Abana of Pharphar zijn de stroomen,
Waar langs mijn kiel die haven in kan komen.
Geen Babels vloed, maar Bethlems bron alleen,
Leidt mij daar heen.

Hij, die de harp van Isrels Zanger snaarde,
Met Mozes lier verheven toonen paarde,
Bereik in mij, door beelden vol gevoel,
Zijn eer, mijn doel!

Wien kan men stem en orgel beter wijden,
Dan Hem, wiens arm kon hel en dood bestrijden?
Hef aan mijn volk! dat U geen vrees bevang,
Bij 't hoog gezang!

Hef aan, mijn volk! Een kool van Gods altaaren
Zal 't zingend koor, voor trots en waan, bewaren.
Dan groeit in ons, hoe meer zig 't licht verspreidt,
Ootmoedigheid.

XXXVIII.
Een lied. *Wijze*, Ps. CXIV.

MATTH. XXVI. 30.

Toen Josaphat den wreevlen Edomiet
Bedwingen moest, werd met bazuin en lied
Een magtig heir besprongen.
En Davids zoon, eer hij ten strijde ging,
Waaraan 't behoud der vallend' aarde hing,
Heeft Gode lof gezongen.

Zijn hart, gesterkt door 't zingen, trad met spoed
De bangste stip zijns levens te gemoet
   Met moedige gedagten.
Zo werd zijn ziel, als staal door vuur, gehard;
Om, in den strijd met nooit beproefde smart,
   Te staan met reuzen-kragten.

Gezegend lied, dat 's waerelds Heiland zong,
Eer hij den Vorst van hel en dood bedwong!
   Aanbiddelijke klanken!
Begin, mijn ziel, als angst en smart genaakt,
En 's vijands blik u 't hart bekrompen maakt,
   Den strijd met lof en danken.

Zeg dan: mijn God! Gij hebt mijn ziel gered,
In elken stond, waarin mijn bang gebed
   Tot U werd opgezonden.
Gij zijt zo goed, zo sterk, zo rijk, zo groot!
Ik loof uw naam: Behoed uw gunstgenoot
   Voor doodelijke wonden.

De strijd is uw'. Ik ben uw zwakke knegt,
Wien hulp en raad, door U, is toegezegd.
Uw vijand is de mijne.
Dat nooit de hel zig in mijn val verblij!
Maar 't wit gewaad mijn zegeteeken zij,
Als ik voor U verschijne.

XXXIX.
Gethsemané.

Eerste lied. *Wijze*, Ps. XXII.

Gethsemané! vol ernst u in te gaan,
Is thands mijn wensch: o lieve, zagte maan!
Al schijnt gij dof, verzel mij op mijn paên,
Om Hem t' aanschouwen,
Wiens angst, hoe groot, moest wijken voor 't vertrouwen;
Wiens liefdegloed zig, door een zee van tranen,
Met bloed geverwd, het eerste spoor moest baanen
Tot zijn triumf.

Wie ben ik, Heer! dat ik mijn zwakken tred
In 't eenzaam perk des grooten strijders zet!
Ach, dat uw Geest mijn ziel, op haar gebed,
Den weg bereide!
En op dat groot gezigt zijn licht verspreide!
Ach! dat mijn oog eerbiedig op Hem staarde,
In Hem op U, die Uwen zoon niet spaarde
Uit menschen-min.

Hoe stil is 't hier, hoe treurig-wonderbaar!
De vrienden-rei, bedwelmd, vreest geen gevaar.
Zij waakt, noch bidt. De groote worstelaar
Moet eenzaam strijden.
Hij scheidt zig af; Hij bidt. Hoe klimt zijn lijden!
De Hel daagt op. Zij voelt zig 't hoofd verpletten;
En wil, verwoed, zijn reine ziel besmetten
Door ongeloof.

't Verraad, de boei, de geessel, 't kruis, het graf,
De schrik der hel; 't komt alles op Hem af.
Hij ziet in God een Rigter, die, door straf,
Zijn eer zal wreeken;

Als Vader wijkt; en, eerlang gandsch geweken,
Hem, als de nood ten top stijgt, zal verlaten;
En, als een prooi, aan zondaars, die Hem haten,
In handen geeft.

Een vloek te zijn, en zonder vlek zijn hart!
Voor liefd' en deugd, aan 't kruis, met angst en smart!
Bij 't fijnst gevoel van waarde, fel gesard,
Vergeefsch te klagen!
Alleen, geheel, der zonden last te dragen!
Als alles zinkt, door 't rein geloof te leven!
Met doodsgevoel, ten slot, aan 't hout te sneven!
Welk vergezigt!

Gekromd in 't stof, grimt Hem die beker aan.
De menschheid roept, dat hij voorbij mogt gaan.
Maar kan het niet; Hij wil, met God voldaan,
Hij zal hem drinken.
Nu rijst hij op, om dieper neer te zinken.
De strijd neemt toe: Men ziet een engel dalen;
Die sterkt zijn hart, en doet Hem ademhalen,
Maar strijdt niet meê.

Hoe klopt Hem 't hart! weemoedig slaat hij 't oog
Rondom zig; nederwaard; of bang om hoog.
Hij voelt den drang, die eenmaal hem bewoog,
Op aard te komen.
Hij zegt: mijn bloed! gij zult voor zondaars stroomen.
Laat vrij dat bloed met zwarte droppels vloeien!
Het zal den grond met beter vogt besproeien,
Dan Abels bloed.

Nu rijst hij op, van 't strijden afgemat;
Maar, hoog van geest, betreedt hij, rustig, 't pad
Naar 't stil verblijf, waar 't slapend drietal zat,
Om hen te wekken.
Hij wil, als held, den vijand tegentrekken.
Zijn uur genaakt. Nabij is zijn verrader.
Nabij de Hel. Hij eert en dient zijn Vader;
Zijn loon is groot!

Tweede lied. *Wijze*, Ps. XXXVIII.

Hebt gij Hem voor geld verraden,
U beladen,
Snoode Judas! met die schuld?
Loont gij zo uw Heer en hoeder;
Vriend en broeder;
Voor zijn weldoen en geduld?

Kussend gaaft gij, zonder spreken,
't Helsche teeken,
Waar hij stond, dien gij verkogt.
Was Hij, dien uw valschheid griefde,
Niet de liefde,
Die U 't eerst had opgezogt?

Ach! hoe is uw glans ontluisterd?
Gantsch verduisterd
Viel de kroon u van het hoofd.
En de zetel, u voor dezen
Toegewezen,
Werd een trouwer vriend beloofd.

Beter waart gij nooit geboren,
Dan te hooren,
't Eeuwig wee op 't hoog verraad.
Ach! een vloed ontspringt mijn oogen;
't Mededogen
Maakt mij week, en dooft mijn haat.

Wie gij zijt van Adams zoonen,
In u woonen
Nijd en wraakzugt. Beef en schrik!
Zeg niet: wie tot zulke zonden
Neiging vonden,
Mogen vreezen; nimmer ik!

Niemand kan van eigen kragten
Iets verwagten.
Sta in God, dan staat gij pal.
Als u Jesus in gevaren
Wil bewaren,
Zijt gij veilig voor den val.

Derde lied. *Wijze*, Ps. LXI.

Laat Cajáfas norssche knegten
Hem bevegten,
Die hen neersloeg met een woord.
Ja, zij slaan hun taaie banden
Om die handen,
Waar de scepter in behoort.

Hij, verlaten van zijn vrinden,
Laat zig binden;
Slepen voor den rigterstoel:
Zal, (zijn wil is 't,) boeien dragen,
Zonder klagen,
Maar met fijn en diep gevoel.

Hij (zijn wil is 't) zal hen volgen,
Niet verbolgen,
Maar als 't rein en zwijgend lam.
En voor allen blijft Hij zorgen,
In 't verborgen,
Die Hij ooit in schutsweer nam.

Ziet! daar gaat de Liefde heenen.
Beven, weenen,
Stille wanhoop, merkt men niet.
Hij, door zondaars voordgedreven,
Gaat verheven,
Waar de Liefde 't Hem gebiedt.

Vierde lied. *Wijze*, Ps. LXV. Triumfzang.

Triumf! zijn angst is ver geweken.
Hij werd, en is beproefd.
Zijn hooge rust is 't blijvend teeken,
Dat Hij geen hulp behoeft.
Hij zal alleen de wijnpers treden.
Al valt die tred Hem bang,
Hem wagt het druivenbloed in Eden,
Met vreugd en zegezang.

Truimf! gij, held! zult lasten dragen,
Die niemand torssen kon.
Gij zult noch vlugten, noch vertsagen,
Al deinst en vlugt de zon.
Het licht van vreugd en troost moog dalen
In 't felgeprangd gemoed;
't Geloof schiet op zijn ziel haar straalen,
Zo rein, als vol van gloed.

Triumf! daar treedt hij rustig heenen.
Ja, 't is Immanuël!...
Het eerste *wee* is reeds verdwenen;
Al zugt en knarst de hel.
Hij, voor dien last en strijd bereekend,
Heeft smaad en kruis veragt.
Al wordt zijn pad met bloed geteekend;
't Is zege, die Hem wagt.

Wij staan eerbiedig, peinzend, zwijgend,
Van ver, uit diep ontzag:
En wagten, van verlangen hijgend,
Op d'uitkomst van den slag.

Bewondring hield ons opgetogen;
Nu vliegt de hoop vooruit.
Ons hart zal eerlang God verhoogen,
Als Hij den strijd besluit.

XL.
Jesus voor Cajáfas. *Wijze*, Ps. XXXIII.

Uw mond, o Heiland! bleef gesloten,
Schoon Rigter en getuige loog;
Daar 't woest getier van Juda's Grooten
Uw stillen boezem niet bewoog.
Schoon er stormen loeiden,
Helsche beeken vloeiden,
Stond Gij, als een rots,
Hoog en onbewogen,
Voor der menschen oogen,
En voor d'englen Gods.

o Wijs, verheven, moedig zwijgen!
Bij slag op slag; bij wond op wond.
o Onnavolgbaar Gode zwijgen!
Waar 't heilig oog geen vlek in vond.
Sterker-sprekend zwijgen!
Dan het gillend hijgen
Naar onschuldig bloed.
God-verzoenend zwijgen!
Gij doet adem krijgen,
Aan 't geprangd gemoed.

Maar durft Cajáfas U bezweeren,
Op zijnen hoogen priester-toon;
Zou langer zwijgen God onteeren;
Dan roept Gij luid: IK BEN GODS ZOON!
En bij 't minzaam staren
Op uw lasteraaren,
Durft uw helden-kragt
't Hoofd om hoog te steken,
En voorzeggend spreken
Van uw komst en magt.

Gij zaagt, toen, bij 't gevoel van waarde,
Den grooten eindpaal van uw loop.
God bleef, wat U ontzonk op aarde,
Alleen het anker van uw hoop.
Vrienden mogten vlugten,
Graf of boeien dugten;
Gij blijft rein en groot.
Wie U hoonen; vloeken;
Uw vernieling zoeken;
Gij braveert den dood.

Den naam van Zoon, U eens gegeven,
Droegt G', als zijn heilig kind, op aard.
Hij was uw roem, en meer dan 't leven,
Uit liefde tot uw Vader, waard.
Dragen, dulden, strijden,
En dien naam belijden,
Was uw doel en lust.
't Wit van uwen Vader
Lag aan 't hart U nader,
Dan uw eer en rust.

Men mogt U lastertaal verwijten;
Met vuist-slag tergen en met spot;
Geveinsd den mantel stukken-rijten;
Gij blijft getroost en stil in God.
Daar de hoogste waarde
Zig verheven paarde
Met verloogchening;
Zag men schimp en slagen
Onbezweken dragen
Door Gods lieveling.

Hoe blinkt, met onbevlekten luister,
o Zonne der geregtigheid!
Uw reine glans bij 't somber duister,
Op deze priesterzaal verspreid.
Bergen mogen zinken!
Sterren niet meer blinken,
Aan des hemels trans!
Zon van licht en waarheid!
Bron van deugd en klaarheid!
Eeuwig rijst uw glans.

Uw ijver was, o huigchelaaren!
Een gruwel in Gods heilig oog.
Uw stem de taal van lasteraaren,
Die 't volk, u aanbetrouwd, bedroog.
Laat uw steenen harten
Ongevoelig tarten
't Vonnis, dat u wagt;
Ach! uw bloed zal stroomen,
Als Hij weêr zal komen,
Dien gij thans veragt.

Wij knielen juichend; en aanbidden
U, groote Christus! gij belijdt
Den naam uws Vaders, schoon G', in 't midden
Van Bazans stieren, eenzaam zijt.
U, o Heer der Heeren!
Zal ons hart vereeren,
Als Gods troongenoot.
Leer ons willig strijden!
En uw naam belijden,
Trouw tot in den dood!

XLI.
Jesus voor Pilatus. *Wijze*, Ps. CXVI.

Verlosser! o, hoe blinkt uw onschuld uit!
De Rigter zegt: ‘Ik kan geen misdrijf vinden.’
Schoon dan de Nijd U vangen deed en binden,
Men merkt geen grond, waar 't oproer in ontspruit.

Uw zagt gelaat bekommert Rome niet.
Nooit had uw volk met zwaard en spies gestreden.
Uw heerschappij ging over hart en zeden.
Die waarheid kent, eerbiedigd' uw gebied.

De Rigter spreekt tot driemaal toe u vrij;
En kon zijn geest uw hoogte niet bestijgen,
't Geweten durft uw onschuld niet verzwijgen,
Gezalfde Vorst van Juda's maatschappij!

Men eischt uw dood; Hij vordert uw ontslag;
En wasscht, verschrikt, in onschuld zijne handen;
Maar gij bleeft staan in onverdiende banden.
De Rigter deinst en beeft voor zijn gezag.

Maar 't is genoeg: Hij sprak uw onschuld uit.
Gelooft, aanbidt, en volgt Hem, trouwe vrinden!
Gij zult aan 't kruis in Hem dien Engel vinden,
Die 't Paradijs aan schuldigen ontsluit.

XLII.
Jesus en Barabbas.
Een klaaglied. *Wijze*, Ps. XXV.

Israël! Gij hebt verkoren
Barabbas; en vloekt uw Heer!
Ach! Gij hebt uw kroon verloren:
Uw geweten spreekt niet meer.
Juda's volk verwijst de Deugd;
En bemint, die vrede haten,
't Heeft den Leidsman zijner jeugd
In de grijzigheid verlaten.

Zugt, o rotsen! klaagt, o dalen!
Hij, die GOED is, wordt veragt.
D'Echo zal die klagt herhalen,
Met ontzetting, dag en nagt.

Ach! een schaap erkent zijn stal;
Os en ezel lieft zijn weiden:
Maar 't verdwaasde Salem zal
Zijnen Vorst een kruis bereiden.

Schat gij dan Gods WELBEHAGEN
Minder dan een moordenaar?
Moord en oproer kunt gij dragen,
Onbeschaamde Priesterschaar!
Maar den man, Gods medgezel,
Die u opzogt, slaat g' in banden;
En gij geeft zijn Israël
Uw verdrukkers blij in handen.

Zugt, o rotsen! klaagt, o dalen!
Hij, die GROOT was, werd veragt.
D'Echo zal die klagt herhalen,
Met ontzetting, dag en nagt.
Jesus, waardig liefd' en eer,
Wordt, door menschen, fel verstoten.
Menschen, ach! geen menschen meer;
Maar uit addren voordgesproten.

In dien spiegel kunt ge lezen,
   Adams nakroost! wie gij zijt:
En wat eens uw lot zal wezen,
   Als uw hand den Zoon bestrijdt.
   Juda, dat nu schuimt en raast,
Zal het eerst zijn schande dragen;
   En het aardrijk zal verbaasd
Van zijn ondergang gewagen.

Eerlang roept men: valt o bergen!
   En bedekt ons voor den gloed,
Die ons op 't halstarrig tergen
   Eindelijk verteeren moet.
   Waar men ook zijn gangen rigt,
Staat haar kruis en dood voor oogen.
   Waar het doode ligchaam ligt,
Komt tog d'arend aangevlogen.

Keert, verdwaasden! keert nog weder.
   Knielt weemoedig voor Hem neêr.
Hij, gelooft het, mint u teder;
   En uw heil blijft nog zijn eer.

Ja, Pilatus staat gedwêe;
Zal met vreugd uw Vorst ontboeien.
Hij alleen kan heil en vreê
Doen in Juda's streeken bloeien.

Maar! gij weigert: ach! wij keeren
't Weenend oog van dit gezigt.
Groote Heiland! wij vereeren
U, uit liefde, keus en pligt.
Dat zig onze liefde-gloed
Nimmer weêr in d' asch verlieze
Van vermaak of tegenspoed;
Maar ons hart u eeuwig kieze!

Wij, onwaardig eer en leven,
Zien op U, die ons vervangt.
Die, den hoon ten prooi gegeven,
Voor den zegen vloek ontfangt.
Gij, verworpen en veragt,
Hebt dien smaad voor ons gedragen;
Ons in eer tot God gebragt.
ONDOORGRONDLIJK WELBEHAGEN!

XLIII.
Ecce homo! Ziet den mensch! *Wijze*, Ps. XXXII.

Ach! ziet den mensch! veroordeeld en verstooten,
Ten schouwspel staan, voor 't oog van Juda's Grooten.
Het purpren kleed, de rietstaf en een kroon
Van doorens zijn de teeknen van zijn troon.
Mijn God! Mijn God! Is deez' uw eengeboren,
Naar wien het volk, op uw bevel, moest hooren?
Is dit zijn loon voor liefd' en heiligheid?
Is deez' de weg, die ter verlossing leidt?

Het bloed druipt af uit striemen en uit wonden.
't Gemarteld hoofd, door doorens wreed geschonden,
Zinkt op de borst; en 't oog, dat kwijnend staat,
Beklaagt het volk, dat zig aan God misgaat.
Ja, 'k zie den mensch. Een traan ontvloeit mijn' oogen;
Gij staat ten schimp: en niemand wordt bewogen.
Gij lijdt en zwijgt; en blijft vol rust en moed.
o Liefde-vlam! wie zag ooit reiner gloed.

De Priesterschaar volhardt U aan te grimmen.
Zij raast en gilt: ‘Laat Hem het kruis beklimmen!
Die lasteraar, die zig Gods Zoon verklaart,
Werd' als een vloek verbannen van onz' aard!
Wij rusten niet; eer wij zijn bloed zien stroomen.
Het moog' op ons en onze kinders komen.’
Het volk dringt aan, verbijsterd en verleid,
En zoekt een steun in zijn oproerigheid.

Ja, ziet den mensch! maar in den mensch het teeken,
Dat regt en deugd voor nijd en wraak bezweken.
Daar 't heilig land, aan 't onbevlekt gemoed,
Geen plaats meer gunt voor 't hol van zijnen voet.
Treur Juda! treur! Hier kunt gij 't vonnis lezen;
Dat eerlang 't uw' in Gods gerigt zal wezen.
Wie keert uw val, nu gij den Zoon miskent,
Dien 't Vaderhart U ter verlossing zendt.

o Abraham! Hoe is uw zaad verbasterd!
Hij, dien gij zaagt, wordt door uw kroost gelasterd.
Dien Mozes eerd en David heeft voorspeld,
Wordt, als een vloek, voor 't volk ten toon gesteld.

Rampzalig volk! zo lang, zo teer gedragen!
Ja, zie den mensch, door U verdrukt, geslagen.
De klokhen heeft aan U haar zorg verspild.
Zij zogt U op, maar Gij hebt niet gewild.

Aanschouwt den mensch. Jehovahs hooge wegen
Zijn d'onze niet. Hoe dikwijls vloeit er zegen
Uit deze bron, als onze hoop verdwijnt;
En 't angstig hart in stillen weedom kwijnt.
Ziet op dien mensch! Hoe veel is hier t'aanschouwen.
't Geloof zij 't licht, uw sterkte zij 't vertrouwen.
Hij, dien ons oog zo fel verbrijzeld ziet,
Volbrengt zijn loop, en God beschaamt Hem niet.

Gij ziet in Hem het pronkstuk van Gods werken;
Den Zoon, dien God, uit liefde zig wou sterken;
In wien de hoop der Vadren wordt vervuld.
In zijn geloof, gehoorzaamheid, geduld,
Verloogchening en eindloos mededogen,
Ziet gij *den mensch*, voleindigd, voor uw oogen.
God ziet in Hem 't veroordeeld menschdom aan;
En van zijn kruis zal Hij ten hemel gaan.

Ja, ziet den mensch! veragt, bespot, in banden!
Uw heil en eer rust veilig in zijn handen.
Hoe hoog, hoe schoon is Hij, wien men bespot,
Voor 't englendom! hoe rein en groot bij God!
Zie dan op Hem, gij zondaar! die, verloren,
Een schuilplaats zoekt voor Gods gedreigden tooren!
Ja, zie den mensch, dien 't boos geslagt verzaakt!
Wie Hem aanbidt, wordt eeuwig vrij gemaakt.

Ja, zie den mensch! u voegt het neer te knielen
Voor Hem, voor God, in spijt der trotsche zielen.
Met deze kroon, dien rietstaf en dat kleed,
Is hij de held, die 't slangen-hoofd vertreedt.
In boeien, die zijn liefde-hand moet dragen,
Wordt zond' en dood, voor eeuwig, eens geslagen.
Gelooft: verbeidt: Hoe fel zijn vijand woedt;
Hij blijft uw Heer, uw borg, uw eeuwig goed.

Haast wordt dit hoofd omkranst met zonnestralen,
Als 't Englen-heir Hem juichend in zal halen.
Het spotkleed valt. De Vader reikt den Zoon
Den scepter toe, en plaatst Hem op zijn troon.

Ja, eeuwig God! Deez' is uw Eengebooren!
Naar wien 't Heel-al eens op uw wenk zal hooren.
Op deze rots staat onze zaligheid.
De weg is diep, die ons ten hemel leidt.

XLIV.
Triumfgezang. *Wijze*, Ps. XXXVI.

Triumf! De Zoon des grooten Gods
Staat, als een diep geveste rots,
In 't midden van de golven.
Hij wordt in dezen Oceaan,
Hoe hoog haar baaren krullend gaan,
Verbrijzeld noch bedolven.
Triumf! Hij heeft zijn's Vaders naam,
Voor zig en zijne broeders saam,
Eerbiedig-hoog, beleden;
Den heeten strijd, voor 't Joodsch gerigt,
En voor Pilatus aangezigt,
Kloekmoedig doorgestreden.

Hij beefde voor Cajáfas niet,
Noch voor des Romers streng gebied;
   Maar sprak: ‘Ik ben een koning!
Mijn dienaars strijden voor mijn' eer,
Door stille deugd en reine leer;
   Ik wagt eerlang mijn kroning.
Dan zult gij Hem, dien Gij benijdt,
Onzinnig en vergeefsch bestrijdt,
   Zien komen op de wolken.
Dan wordt, door God, mijn twistgeding,
Waaraan 't behoud der waereld hing,
   Beslist voor 't oog der volken.’

Geloovig volk! dat Hem verwagt,
Schoon Jood en Heiden Hem veragt,
   Eert Hem met zegezangen!
Al draagt zijn hoofd een doornen-kroon;
Al wordt een spotkleed, Hem, ten hoon,
   Wraakgierig omgehangen;
Nog staat Hij, als de sterke held,
Die, wat Hem aanvalt, nedervelt;
   Wien dood noch hel doet wijken.
De rust en moed op 't stil gelaat;
't Geloof, dat immer hooger gaat,
   Spelt vallen noch bezwijken.

De vorst, dien gij veroordeeld ziet,
Is boven Joodsch en Roomsch gebied;
   Zij zijn slegts d' offeraaren.
Zij hebben 't altaar toebereid;
Hij treedt daar heen; zijn majesteit
   Blinkt tusschen moordenaaren.
Zing geen triumf, ontaarte Jood!
Dien Gij veragt, blijft goed en groot:
   Zijn liefde nam dien beker.
De vorst der hel, die U gebiedt,
Heeft aan den vorst des levens niet.
   Zijn nederlaag is zeker.

Wij vallen, Jesus! U te voet.
Al stort ons oog een traanen-vloed,
   Bij 't klimmen van uw smarten;
De hoop vermengt zig in 't geween;
't Geloof ziet door de nevels heen;
   Vervrolijkt onze harten.
Dies zingen wij U, blij te moê,
Een lied der overwinning toe,
   Dit *weê* is ook verdwenen.
Schoon dan het derde *weê* genaakt,
Waarin de smeltkroes 't hevigst blaakt;
   Gij gaat verwinnend heenen.

XLV.
Joh. XIX. 16. Ende zij leidden hem weg.
Klaaglied. *Wijze*, Ps. LI.

Sta stil en zie! Gods wijsheid en genaê
Heeft zig dit lam ten offer doen bereiden:
En 't lam laat zig naar 't altaar willig leiden.
De liefde wijst Hem 't spoor naar Golgotha.
Op zijnen weg bewonderd en beklaagd,
Gehoond, verwenscht, omringt Hem vloek en zegen.
Maar 't zwijgend lam, dat 's waerelds zonden draagt,
Gaat ongestoord zijn hoogen eindpaal tegen.

Hoe drukt Hem 't kruis! De weg wordt Hem te veel;
De knie bezwijkt; de schouder weigert kragten.
Men spaart Hem *hier*; om 't geen Hij *ginds* moet wagten;
En SIMON krijgt, gedwongen, 't kruis ten deel.
Des menschen Zoon vertoont zagtmoedigheid.
Hem volgt het hout door zijnen vriend gedragen.
Daar grieft Hem 't volk, dat grimmend Hem geleidt;
En daar 't gekerm van vrienden en van magen.

Hij keert zig om, en spreekt meedogend aan
De vrouwen-schaar, die weenend Hem beklaagde.
Hij zag den worm, die aan hun welvaart knaagde;
En was met haar, meer dan met zig, begaan.
Deelnemend, zagt, en zondendragend lam!
Uw stille tred, uw lijdsaam, vast, vertrouwen
Doet ons in U den leeuw uit Juda's stam,
Die overwint, van ver, in hoop', aanschouwen.

o Christen-schaar! vermeldt dien uittogt vrij!
Het hart in rouw; het hangend hoofd omwonden.
Ween agter 't lam, om uwe schuld gebonden;
Een klagend lied zij thands uw melodij!
Men leidt *Hem weg*; HEM WEG: (hartbrekend woord!)
Wien d'eng'len Gods, als 's Vaders Zoon, vereeren;
HEM WEG, wien eer en sterkte toebehoort;
HEM, die eerlang de waereld zal regeeren.

Een klagend lied zij thands uw melodij!
Zou niet uw hart bij zulk een liefde gloeien?
Een traan uw oog, een zugt uw borst ontvloeien?
Waar zaagt g' een vriend, zo rein en groot als Hij?

Waar zaagt g' een smart, gelijk aan zulk' een smart?
En bij die smart, een zo verloogchend volgen?
Daar Hem uw heil zo teder lag aan 't hart,
Werd ook zijn wil in 's Vaders wil verzwolgen.

o Christen-schaar! vermeldt dien uittogt vrij!
Het hart in rouw; het hangend hoofd omwonden.
Ai! volg het lam, om uwe schuld gebonden;
Een klagend lied zij thands uw melodij!
Verloste schaar! Dit scherp' en enge pad
Ging Hij voor U! Die grond zij eeuwig heilig!
Bewonder Hem, die dezen weg betrad;
Hij maakt u 't pad door deze waereld veilig.

Daar klimt Hij mat den heuvel hijgend op.
Hij wordt ontboeid; zijn kleedren uitgetogen;
Nu zal aan 't kruis het menschdom Hem verhogen;
Maar zo verhoogd beklimt zijn smart den top.
o Wisseling! Uit dat Jerusalem,
Waar 't volk van Hem, die inreed, niet kon zwijgen;
Waar 't Hem, als vorst, verhief met hart en stem;
Nu, voordgesleept, den kruisberg op te stijgen.

Bereidt U voor 't gezigt, dat nu verschijnt.
De hamer drijft de nagels door zijn handen.
Hij rijst! Men ziet het avondoffer branden,
Dat lichten zal, ook als de zon verdwijnt.
Val neêr, o volk! dat uwen Heer bemint;
Hij heeft voor u dit Golgotha beklommen.
Het groot gerigt des Vaders met zijn kind
Vervull' uw hart met eerbied en verstommen!

XLVI.
Golgotha.

Eerste zang. *Wijze*, Ps. CXVI.

Daar hangt gij dan, o Jesus! aan het hout.
Bebloed, gescheurd; een prooi van Jood en Heiden;
Van vrienden ver; van Englen afgescheiden;
Een vloek voor God, die ons in U aanschouwt.

Nu zwijgt de mond, die uitriep: ‘ach vergeef.
Mijn Vader! 't hun, die U in mij miskenden.
Zij weeten niet, wien zij vermetel schenden.
Ik roep van 't kruis voor hun nog: ach! vergeef!’

Daar ligt zijn kleed. De krijgsman werpt het lot
Onweetend heen, maar zal Gods raad volbrengen.
Geen hand zal tog, vergeefsch, één droppel plengen
Van 't offerbloed, dat kostlijk is voor God.

Daar hangt Hij naakt, dien Tabor ońlangs zag,
Op 't wit gewaad, den glans des hemels dragen.
Die dooden wekt', en duivlen kon verjagen,
Schijnt hier een worm, dien elk vertreden mag.

Zijn vijand juicht: de trotsche priester tergt.
Een kruisgenoot durft Hem wanhopig schenden.
De Vorst der hel bespringt, met al zijn benden,
Den stillen held, voor wien zig God verbergt.

't Gemarteld vleesch verhoogt de zielen-smart;
Belet zijn geest zig vrolijk op te heffen.
En doet den pijl des lasters dieper treffen
In 't schuldeloos maar fijngevoelig hart.

Zo lijdt geen mensch! zo torscht geen englen-kragt.
Maar Hij - Hij blijft voor zulk een last berekend.
De hooge rust, op 't stil gelaat geteekend,
Vertoont den held, die d' overwinning wagt.

Het eeuwig doel, waar aan zijn geest zig hegt,
Blijft altoos één: DEN BEKER UIT TE DRINKEN!
Zijn tred blijft vast; hoe diep hij neêr moog' zinken,
Hij heeft den mensch verlossing toegezegd.

Al hangt gij dan, o Jesus! aan het hout;
Gescheurd, bebloed; een schimp van Jood en Heiden;
Van vrienden ver; van d' englen afgescheiden;
Gij blijft de rots, waarop ons hart vertrouwt.

Tweede gezang.

o Christen-schaar! treê op naar Golgotha!
Aanschouw den man, verzonken in ellenden!
En blijf het oog naar uwen Heiland wenden;
Van 't kruishout vloeit de balsem der genaê.

Hij lijdt, onschuldig, rein, gewillig, stil.
Zijn angst, zijn smart, verwekt geen morrend klagen.
Hij wil, als vloek, dien Heiligen behagen,
In wien zijn hart den Rigter lieven wil.

Hij geeft geheel zig in zijn's Vaders hand.
De Rigter doe hem zelfs ten afgrond zinken;
Hij kust de roê, die 's Vaders eer doet blinken.
Hoe meer hij lijdt, hoe meer zijn liefde brandt.

Zo bluscht zijn vlam de vlam der Gramschap uit.
Zijn liefde zal den God der liefde dwingen;
En Adams kroost aan 's duivels klauw ontwringen,
Als zijn triumf den kerker hun ontsluit.

Deinst niet terug: Gij hebt Hem vastgehegt.
Zijn last zijt gij! Die nagels zijn uw zonden!
Hij hangt, als slaaf, aan 't kruis voor u gebonden,
Die God' uw dienst en liefde hadt ontzegd.

Zie uw waardij in 't geen zijn onschuld lijdt.
Uw misdrijf maakt dit streng gerigt regtvaardig;
Maar Hem uw dank, uw lof, uw traanen waardig;
Daar Hij van 't juk des dwinglands u bevrijdt.

Schrei traanen van gevoel; van wanhoop niet.
Zijn ijver klimt, hoe meer zijn wonden vloeien.
Laat steeds uw hart van liefd' en eerbied gloeien,
Terwijl uw oog hier niets dan Liefde ziet.

Aanschouw 't geloof van eenen moordenaar,
Die Hem aanbidt, en moedig eert als koning;
Een *aanblik* vraagt - en *plaats* krijgt in zijn woning.
Ai! volgt hem na, in smarten en gevaar.

Ja, Jesus deelt nog in eens anders smart.
De Moede zorgt, om moeden rust te geven;
Daar Hij zijn vriend, bij 't einde van zijn leven,
Haar toebetrouwt, die Hem droeg onder 't hart.

Aanbidt! bewondert Hem, die, groot en goed,
Steeds hooger klimt bij 't zinken van zijn kragten.
Wat kan 't geloof van zijn verhoging wagten,
Die reeds aan 't kruis meer dan een schepsel doet.

Boetvaardig volk! vertoef op Golgotha!
Zie op den man, die wegvloeit in ellenden.
Hoe meer gij 't oog blijft naar uw Redder wenden,
Te sterler vloeit de balsem der genaê.

Derde gezang. *Wijze*, Ps. LI.

Daar vlugt de zon: Nu wordt de middag nacht:
Een bange nacht! verschrikkend; maar verheven.
Zij wordt het beeld, dat ons een schets moet geven
Van 't vreeslijk uur, dat onzen Redder wagt.
Het sterflijk oog dringt door dien slujer niet.
God wil zijn Zoon dien strijd alleen doen strijden.
Bedekt voor 't oog, dat weenend op Hem ziet;
Veraf van hun, die spotten met zijn lijden.

Ach! d'afgrond roept alhier den afgrond toe,
Bij 't hol geklots der steile watergooten.
Die duisternis moog Jesus angst vergrooten,
Zij wordt voor 't volk een scherpe geesselroê.
Het zugt beklemd, en ziet den hemel aan;
Maar beeft terug. De Godheid schijnt te spreken
Ter eer van Hem, wien wraak aan 't kruis deed slaan,
En roekeloos dorst naar de kroon te steken.

De nagt houdt aan: De Godmensch lijdt en zwijgt.
Wij staan bedeesd, verlegen, bang, onzeker.
Men hoort van ver het slorpen uit den beker;
Maar niemand weet, hoe hoog zijn lijden stijgt.
't Geloof ziet slegts den reinsten liefde-gloed
Voor God en mensch, in zwijgen, dulden, lijden.
Om 's Vaders eer, keurt Hij zijn smarten goed.
Om 's menschen heil, volhardt Hij in het strijden.

Daar klinkt zijn stem: De groote zwijger vraagt:
‘Hoe ver, mijn God! zijt Gij van mij geweken?’
Zijn liefde blijft tot U, o Schepper, spreken,
De mond roept: MIJN! die van verlating klaagt.
Aanschouw in Hem den reinen boeteling.
Hij draagt den vloek, als redder uwer eere:
Opdat de mensch, die, in hem, straf ontving,
In Hem, tot U, als Vader, wederkeere!’

Nu zwijgt Hij weêr: om 't pad ten eind te gaan.
De morgen schijnt allengskens op te dagen.
Maar ach: zijn mond begint op nieuw te klagen.
Hij roept: MIJ DORST! Men biedt Hem edik aan.

Nu wordt de Schrift aan Hem geheel vervuld.
Haast is zijn baan, de kruisbaan, afgeloopen.
Zijn angst, zijn smart, zijn rein en taai geduld
Doen ons op 't woord, *het is voleindigd!* hopen.

Vierde zang.
Triumflied. *Wijze*, Ps. CXXXVIII.

A.

Ja, 't is voleindigd! 't is volbragt!
De bange nagt
Is gansch verdwenen.
Zo dra de zon brak vrolijk door,
Is 't englenkoor
Bij 't kruis verschenen.
Het is volbragt: Immanuël
Heeft dood en hel
Haar prooi ontnomen.
Het is volbragt! Hallélujah!
Van Golgotha
Komt balsem stroomen.

Wat Jesus doen moest, is volbragt.
Zijn heldenkragt
Heeft uitgeblonken.
't Geen Hij moest lijden, is geleên;
De strijd gestreên;
De vreê geschonken.
Nu zal, daar alles is volbragt,
Geen bange klagt
Ons 't hart doorbooren.
Hallélujah! Van Gods genaê
Doet Golgotha
De waereld hooren.

Hij ziet in God zijn Vader weêr,
Die nu niet meer
Hem zal verlaten.
Maar Hem, die regt tot eisschen heeft,
Verlosten geeft
Tot onderzaten.
Het is volbragt! Hallélujah!
Dit Golgotha
Geeft vreugd en leven.
De Heiland zal nu onbevreesd
Zijn helden-geest
Den Vader geven!

Verloste zondaars! ziet op Hem;
En hoort de stem,
Die d' aard doet beven.
Hij roept: Hij sterft: Hij overwint.
Zijn geest begint
Het Gode-leven.
Het is volbragt: Immanuël
Heeft dood en hel
Haar prooi ontnomen!
Het is volbragt! Hallélujah!
Van Golgotha
Komt leven stroomen.

B.
Wijze, Ps. LXVI.

Verlosten! knielt voor Jesus samen!
Met vrolijk uitzigt op uw lot.
Het is volbragt! volbragt; ja, amen!
Het is voor u volbragt bij God.
Het is volbragt, juich hemel! aarde!
Door Hem vereend, in Hem verblijd,
Hij, die de grootste taak aanvaardde,
Gaat zegevierend uit den strijd.

Gij hebt, o Losser! 't juk gedragen,
Dat zond' en schuld te dragen gaf;
God ziet uw werk met welbehagen;
En wendt van ons zijn gramschap af.
Wij, schuldig, snood, van God verdreven,
Wij bleven ver van Eden staan:
Maar 't kruis wordt ons de boom van 't leven:
Dien wijst uw Vader zelf ons aan.

Wat d' oude Godspraak deed verwagten;
Wat immer 't regt gevorderd had;
Hebt Gij, met ziels- en ligchaamskragten,
Voleindigd op uw lijdenspad.
Geen vlek, geen mistred zagen d' oogen
Der vlekkelooze Majesteit;
En 't vonnis, dat U zal verhogen,
Is d' uitspraak der Regtvaardigheid.

Gods Heiligheid, op aard verdonkerd
Door Adams diep ontaart geslagt,
Daagt op met nieuwen glans, en flonkert
In U, die uitriept: 't is volbragt!

Men hoort den Seraf lof betalen
Aan uw verheven menschen-deugd:
Ja, van uw menschheid schijnen straalen,
Waarin de Godheid zig verheugt.

Wij willen nedrig Gode leven;
U volgen, waar Gij ons geleidt;
Ons U geheel ten offer geven,
Met nooit volbragte dankbaarheid.
Getrouwe Leidsman! sla ons gade!
Voleinder! Laat, door uwe kragt,
Het heerlijk werk van Gods genade
In ons ook eenmaal zijn volbragt!

Vijfde gezang. *Wijze*, Ps. CXVI.

Daar neigt de levensvorst het hoofd en sterft.
Hij moet, Hij wil den dood voor allen smaken;
En 't aklig graf ons tot een rustplaats maken.
Zie hier den dood, die 't leven ons verwerft.

De voorhang scheurt: de rots splijt onverwagt.
Daar 't aardrijk beeft, wordt menig graf ontsloten.
De schaar, bestemd tot zijne reisgenooten,
Gaat eerlang uit, en meldt zijn levenskragt.

De Hoofdman roept: ‘Die Lijder was Gods Zoon!’
De lugt weergalmt van 't bang, 't vertwijfeld klagen.
De spotter zwijgt: de lastraar voelt zig jagen.
Elks kloppend hart zegt: ‘Deze was Gods Zoon!’

Wij bidden aan; en roemen Hem, die sterft.
Hij wil, Hij zal, den dood voor allen smaken;
En 't pad des doods voor allen veilig maken:
De dood is schoon, die 't leven ons verwerft.

XLVII.
Een graflied. *Wijze*, Ps. CXL.

Verslagen bij dit graf gezeten,
Kweelt onze mond een somber lied.
Maar, is 't gewaad van een gereten,
Ons hart vertrouwt en wanhoopt niet.

De weenend' oogen wagten tevens.
Op Jesus houdt de dood geen regt.
Hij blijft in 't graf de Vorst des levens;
En heeft den dood in 't stof gelegd.

Zijn geest, ten hemel opgenomen,
Terwijl zijn ligchaam rust in 't graf,
Zal eerlang weêr op aarde komen,
En haalt van daar dien vennoot(*) af.

Ons bloedend hart gevoelt de wonden,
Waar door zijn liefd' ons heeft verlost.
Betreurt bij 't stille graf de zonden.
Zij hebben Hem den dood gekost!

Den dood!.. Wie kan het denkbeeld dragen,
Dat hij dit ligchaam heeft vergruisd?
Wie zou niet weenen, wie niet klagen,
Dat hij de Liefde heeft gekruist?

(*) VENNOOT: d.i. *zijn ligcbaam. Vennoot* is een goed nederduitch woord. Het beteekent eenen medgezel, die met ons in vrengd en droefheid, in voordeel en schade, deelt.

Vloeit traanen! Zo gij rein kunt vloeien,
Dan moet het zijn bij Jesus graf.
Maar nimmer kunt gij 't zo besproeien,
Als Hij 't verdient, die schuld vergaf.

Gezegend graf! Bij u te weenen
Mengt traanen saam van smart en vreugd.
Nooit heeft de Zon een plaats beschenen,
Die zo bedroeft, en zo verheugt.

Gij, doode! hebt den kelk gedronken.
Hij ging, door U, van ons voorbij.
Al stond hij schuimend ingeschonken,
Gij naamt dien op, en stelt ons vrij.

Op 't eenig pad, ter redding open,
Stond armoê, laster, kruis en graf.
Gij hadt dien weg ten eind gelopen,
Toen zig uw geest den Vader gaf.

Uw zugt voor God, uw mededogen,
Zag ons geslagt veroordeeld staan.
Maar ach! 't vergruist ons in onz' oogen,
Dat U de mensch aan 't kruis kon slaan.

De mensch!.. Wat moet dan 't menschdom wezen!
Hoe hoog klimt uwe liefde niet?
Die uw verdrukkers wilt genezen;
En uwen moorder vriendschap biedt.

Ach! zouden wij U niet vereeren?
Niet schaamrood weenen om uw dood?
Niet op uw graf dien ootmoed leeren,
Die ons vernedert, U vergroot?..

Heb dank! Heb eeuwig dank, o Doode!
Dat ons uw trouw heeft opgezogt:
En dat Gij, aan het kruis, ons Gode,
In uwen dood, hebt vrij gekogt.

Dit hart wil ook der zonde sterven,
Door U, die eeuwig Gode leeft;
En, in uw kragt, dat leven erven,
Dat gij den trouwen dulder geeft.

Wij blijven weenen, blijven klagen,
Zo lang in ons de zonde woelt;
En 't onrein hart nog welbehagen
In iets, dat U mishaagt, gevoelt.

Dat weenen zal U niet onteeren.
't Zijn traanen, door uw graf verwekt.
Uw liefd' alleen kan klagen leeren,
Dat zuivert en tot heeling strekt.

Hoe sterker dan ons 't gif der zonden
Ontsiert en kwetst door smet en pijn;
Te meer zal ons, voor vlek en wonden,
Uw sterven wijn en olie zijn.

Leer ons opregter, reiner, klagen!
Ons meer verfoeien bij uw graf!
Dan sterven w' eens, aan 't eind der dagen,
Aan U gelijk, de zonden af.

Dan juicht ons hart, met reine galmen,
U eeuwig toe, gemarteld lam!
En meldt, in onbevlekte psalmen,
Uw dood, en onze liefdevlam.

o Graf! o rustplaats voor vermoeiden!
Door Hem een heilig oord op aard,
Weez' ons, wier traanen u besproeiden,
Wat g' eens voor onzen Heiland waart!

XLVIII.
Het paaschfeest. *Wijze*, Ps. XLVII.

Eerste lied.

Isrels Vorst en Heer,
Jesus, ligt niet meer
In de grafspelonk,
Die Hem Josef schonk.
't Zegel brak; den steen
Wierp een Engel heen;
En de wagt, vol schrik,
Vlugtte voor zijn blik.
D'Engel zingt: triumf!
D'aarde roept: triumf!
En dat zegelied
Stoort de priester niet.

Van zijn werk bewust,
Ligt de hooge rust
Op zijn stil gelaat,
Dat nu vrolijk staat.
Aan den grooten Zoon
Staan de wonden schoon,
Die der slaven straf
Hem veragtend gaf.
Mannelijke jeugd
Toont verhoogde deugd
In zijn helden-geest,
Die geen smaad meer vreest.

Vol van majesteit,
Groot in minzaamheid,
Treedt hij voord, en ziet
Zijn verlost Gebied.
Bloem en veld en boom,
Waterval en stroom,
Zingen, blij te moê,
Hem een lofzang toe.
't Vee begroet zijn dag;
Huppelt met ontzag;
Vindt in onzen Heer
Meer dan Adam weêr.

Zijn getrouwe schaar,
Moedloos in gevaar,
Treurend in zijn nood,
Weenend om zijn dood,
Zal eerlang, verheugd,
Deelen in zijn vreugd;
Knielen voor zijn Heer,
Nu geen dooden meer.
Heft dan 't helder oog
Afgewischt omhoog;
En gevoelt het hart
Boven alle smart.

Groote Heiland, leef!
Groote Lijder! zweef,
Als de sterke held,
Boven 't hoogst geweld;
Boven ramp en leed.
D'Englen staan gereed
Tot uw dienst en eer;
Als hun Opperheer.
Alles juicht U aan,
Starren, zon en maan,
Staan, aan 's hemels trans,
Met vernieuwden glans.

Onze woonplaats is
Thands uw erfenis;
Waar Gij heerscht en werkt,
Moeden troost en sterkt,
En met majesteit
Uw verlosten leidt.
In gevaar en strijd,
Blijven w' U gewijd,
Die den zwakken schraagt,
En den moeden draagt;
Die den strijder kroont,
En den dulder loont.

Eeuwig leven wij;
Opgewekt, als Gij.
Englen! roept: triumf!
Aarde! roep: triumf!
Eeuwig leven wij,
Opgewekt, als Hij.
Englen! zingt: triumf!
Aarde! roep: triumf!
Onze woonplaats is
Thands zijn erfenis.
Eeuwig leven wij,
Opgewekt, als Hij.

Tweede lied. *Wijze*, Ps. CXXXV.

Ja, de Heer is opgestaan!
Laat ons moedig grafwaard gaan.
Englen wagten bij dat graf
Zijn bedrukte vrienden af.
Vreest geen steen; en spilt geen tijd,
Gij die zijn beminden zijt.

Josef! toef niet. In uw hof
Krijgt gij meer dan dankens-stof.
Deed gij aan dien Dooden eer;
Hij beloont u dubbel weêr,
Nu 't gestorven graan ontspruit,
Dat de rijkste vrugt besluit.

't Groote licht, dat vrolijk bloost,
Geeft aan zwakken moed en troost;
Maar veel meer vermag de Zon,
Die deez' dag zijn loop begon;
En door licht en stillen gloed
Doode zondaars leven doet.

Vrouwen-schaar, die kruiden brengt,
En met traanen bang besprengt,
Zoekt geen dooden. Hij, die leeft
En geen balsem noodig heeft,
Gaat u voor. In Galileên
Vindt gij 't eind aan uw geween.

Uit Maria's lievend hart
Vlugten kommer, angst en smart;
Nu zij onverwagt ontmoet
Hem, die haar bij name groet;
Ja, zijn Vader, en zijn God,
Noemt haar Vader en haar God!

't Reizend paar naar Emmaus zag,
Bij het neigen van den dag,
Hunnen Heer aan 't Avondmaal.
Cephas hoort zijns meesters taal.
Thomas ziet zijn wonden staan;
Bloost, gelooft, en bidt Hem aan.

Allen, die den Heer bemint,
In zijn leven blijdschap vindt,
Zoekt Hem, zonder angst of pijn,
Waar Hij wil gevonden zijn.
Hoort zijn stem. Hij wijst u 't spoor,
En zijn liefde gaat u voor.

Ja, de Heer is opgestaan!
Ieder hef een lofzang aan!
Niemand treur' op zijnen dag,
Dien men zalig noemen mag!
Ieder ga van Jesus graf
Dankbaar en vertrouwend af.

Derde lied. *Wijze*, Ps. LXXXI.

Eeuwig zij U eer,
Heilig opperwezen!
Davids Zoon en Heer,
Jacobs toeverlaat,
Abrams heilig zaad
Is voor ons verrezen!

Zingend staan wij nu,
Waar men onlangs schreidde;
Dankend loven w' U,
Dat uw hoog bevel
't Hopend Israël
Dit geschenk bereidde.

Werd om onze schuld
't Reinste bloed vergoten;
Werd uw wil vervuld;
Ach! Gij eischt niet meer;
Maar hebt onzen Heer
Zelf het graf ontsloten.

Gij hebt, door uw kragt,
Hem, die zig vernêerde,
Zo terug gebragt;
Zo verhoogd alom;
Dat Hem 't Englendom
Reeds als koning eerde.

Hij is opgestaan!
Vangt zijn Godeleven,
Als Verlosser, aan;
Om op 't hooge pad,
Dat Hij, bang, betrad,
Juichend, voord te streven.

Hij is opgestaan!
Eeuwig zal Hij leven;
Om voor uit gegaan,
't Volk, dat, Hem gewijd,
Aan zijn zijde strijdt,
't Koningrijk te geven.

Davids Zoon en Heer!
Zijt gij ons verrezen;
Vrolijk in uw eer,
Zal ons dankend hart
U in vreugd en smart
Steeds geheiligd wezen.